

Snap-shots uit het land der Pharao's. — Het vertrek van vice-admiraal C. Foch uit Den Helder. — Willy Martens † — Dorus Rijkers 80 jaar. Het Visscherijbedrijf te IJmuiden. — Het Zuider Ziekenhuis te Rotterdam. — Het Spoorwegongeluk te Heerenveen. — Sport van Zondag.

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

PANORAMA

No. 31 (5) 14DE JAARGANG
2 Febr. 1927

A.W. SIJTHOFF'S
UITGEVERS MAATSCHAPPIJ
LEIDEN

Prijs per 17½ ct. Voor Week- 17½ ct.
Nummer Abonné's
Per kwartaal f 2.25, Franco per post f 2.50
Combinatie-abonn. R. d. V. 15 ct. per week

ENGELAND EN CHINA

Het regiment „Green Howards” gaat te Southampton aan boord van het troepen-transportschip „Assay” met bestemming naar China. Zooals onze lezers weten, wordt Englands houding, speciaal wat betreft het zenden van troepen naar de bedreigde steden, tot nu toe door geen enkel ander land gevolgd.

Snap-shots uit het Land der Pharao's

Met oud-Egyptische Illustraties.

II.

Het Volk in zijn doen en laten.

Is er ooit een volk conservatief is geweest, dan was 't het Egyptische. Hemelsche goedheid! Vierduizend jaar is 'n hééle tijd, en om dan al dien tijd jezelfde gangetje te gaan en je ontwikkeling niet met jaren, maar met eeuwen, ja met tientallen van eeuwen te tellen, — dan moet je toch iets anders dan een gewoon mensch zijn.

Nu, dat waren ze ook; en al willen we in het stukje, dat hier volgt, meer in 't bijzonder de gewone menselijke zijde der oude Egyptenaren naar voren brengen, enkele malen zullen we toch moeten constateeren, dat het inderdaad buitengewone menschen geweest zijn, die daar zoo'n halve eeuwigheid achtereen het Nijldal hebben beheerscht, be-

Egyptische munten.

Boven links: Berenice, gemalin van Ptolemaios III. Onder links: gouden ringen, die in het oudste Egypte als betaalmiddel in omloop waren. Onder rechts: munt met beeltenis van Kleopatra.

bouwd, bedekt met hunne gigantische bouwwerken, de bevolkingen bezielend en veredelend door hunne wetten, hun zedeleer, hun godsdienst.

Al direct, in het eerste begin, onderscheidten ze zich van alle andere volken door een heel bijzondere instelling, n. l. hun Doodendienst.

Wie hun het idee heeft bijgebracht, dat na den dood de ziel blijft voortleven, zoo lang het lichaam maar in stand wordt gehouden, is natuurlijk niet meer na te gaan; doch ze hebben die gedachte gretig in zich opgenomen en haar al de eeuwen van hun bestaan halsstarrig vastgehouden. En dat juist is het, wat de Egyptische natie heeft gestempeld tot een volk van . . . harmonische tegenstrijdigheden, n. l. deze: de liefde tot het volle, fleurige leven en — de vertrouwdheid met den dood in zijn aanemelijkste gedaante. Kan het krasser?

Om nu het lichaam in stand te houden, moest het gecon-

De Korenoogst.

serveerd worden. In den beginne deed men dit in een bad van natuurlijk natron; later door middel van inbalseming. En het is hoofdzakelijk dit procédé, dat den machtigsten indruk heeft gemaakt op alle volken uit hunne omgeving. De Doodendienst met al wat daaraan vast zat: het inbalsemen van den doode gedurende 70 dagen, het leggen der mummie in één of meer kisten, het begraven in rotsgraven, het afleggen van den zwaren en moeilijken weg door de ziel naar de oorden der zaligheid, daarin gesteund door allerlei mystieke ceremoniën, gebeden, offers; de zorg van de levenden voor de dooden, door hunne graven te voorzien van alles wat de ka (de ziel) mocht behoeven om in stand te blijven — dit alles was even tooverachtig als diepzinnig en houdt zelfs onzen geest nog gevangen als we er ons een wijle in denken.

Hun „godsdienst” is echter een ingewikkeld probleem, dat we niet zullen trachten op te lossen.

Er waren n. l. rijks-, provinciale-, gemeente- en huisgoden en elke god had zijn eigen afdeling, zoo iets als op een groot administratiekantoor. De ééne god verzorgde den plantengroei (Osiris), de ander beheerschte het luchtruim (Schou); de oorlog stond onder de auspiciën van Sethmet; de katgodin Bastet was de chef van het liefdeleven; voor een goede begrafenis zorgde Anubis; Amon van Thebe was een god van belang. Er bestonden valkgoden, ezelsgoden, ramsgoden, honds-, wolfs- en jakhalsgoden enz. De grootste aller natuurgoden was de zonnegod Rê; en dan waren er nog wel 'n veertigtal. Wij beschouwen al die potentaten als fantasiebeelden; doch zij bouwden er de heerlijkste, ontzaglijkste heiligdommen voor en honderden geslachten gedurende duizenden jaren offerden en aanboden hen daar.

Nu en dan verhuisde er zoo'n god van de eene stad naar de andere; ook viel er wel eens een in ongenade, of raakte in het vergeetboek; dan vervielen hunne eerediensten, en daarmede ook hunne tempels tot ruïnen, zooals men ze ten allen tijde in Oud-Egypte heeft gezien.

Ze hielden er ook eene complete menagerie van heilige

Egyptische munten.

Eerste Grieksch-Egyptische muntstukken met de beeltenis van Ptolemaios I, oktadrachme, wegende ongeveer 28 gram. Ondergrond: Egyptische offerande.

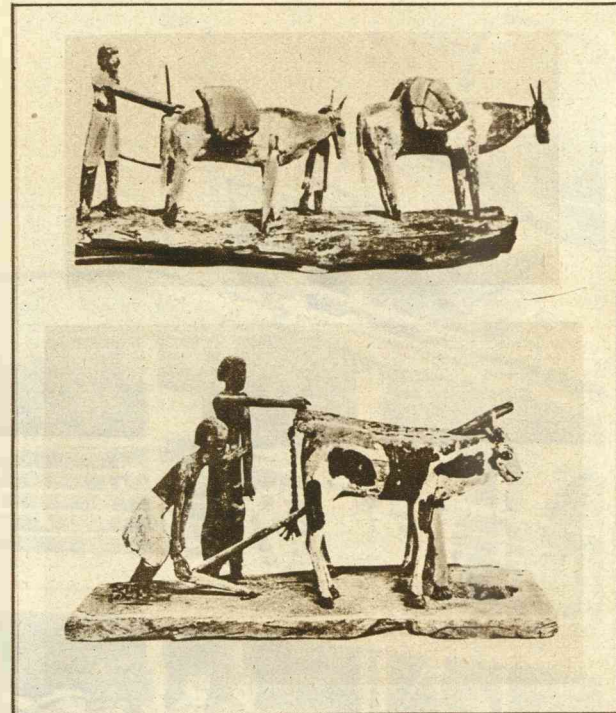
dieren op na. Wat er al niet heilig was! En je moest voorzichtig zijn, dat je bij ongeluk geen kat doodknuppelde, of 'n leelijk gezicht tegen een ibis trok, of een krokodil beleedigde — want dan was je leed niet te overzien; wie een heilig dier doodde, werd zelf naar betere gewesten geholpen; en bleef desnoods ongebalsemd.

Met de gewone dieren ging het volk echter gewoon om. Wie toevallig een heilig dier in huis had, behandelde dit met de noodige reverentie; het beest huisde in een kappelletje apart en liep niet vrij rond; het was een hoog heerschap, want de familiegod woonde er in. Ook de stier was heilig; Apis' noemde men hem dan en van zoo'n tempelstier heette het, dat hij door een straal uit den hemel

uit het niet was te voorschijn getooverd; maar een onbezonnen tempeldienaar moet wel eens verklapt hebben, dat het beest een heel natuurlijke stamboom had; vader: X, moeder: Z; „nummer zóóveel van het Rundveestamboek”, zouden wij zeggen.

De ibissen paarden aan hunne heiligheid een onverzadelijke vraatzucht; ze reinigden (en reinigen nog) het rivierstrand van al wat vies was en deponeerden in de plaats daarvoor een laag witte guano. Je onvervalschte reinigingsdienst!

Ze in den reuk van heiligheid stonden ook de krokodillen, die gewoonlijk in een meertje van den aan hen gewijden tempel werden gehouden; kwamen er bezoekers om te offeren, dan werd de kolos door den priester naar den oever gelokt en hij liet zich de meegebrachte offers — koek, vruchten, wijn en ander lekkers — best smaken. Als het óp was, leidde de priester het beest naar de over-

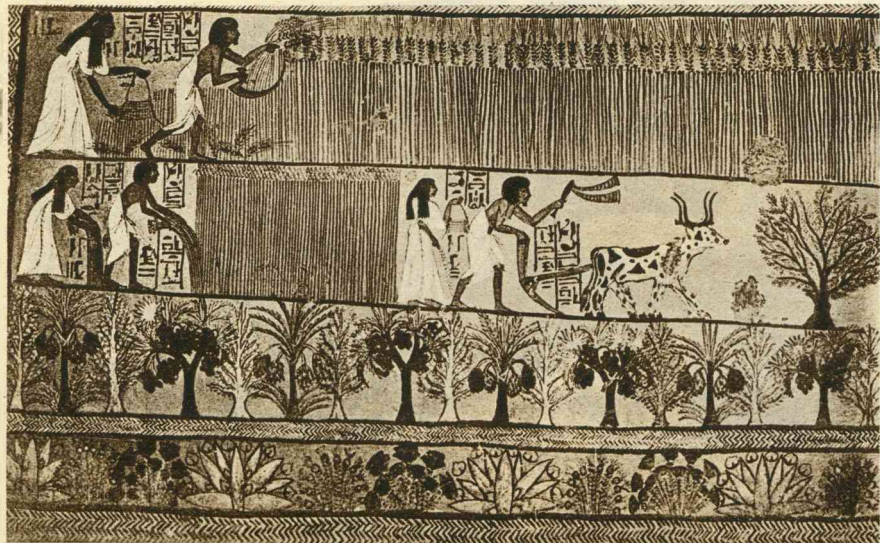

Speelgoedbeestjes.

zijde, waar óók weer wat te halen was. De dieren werden er dik en vet van.

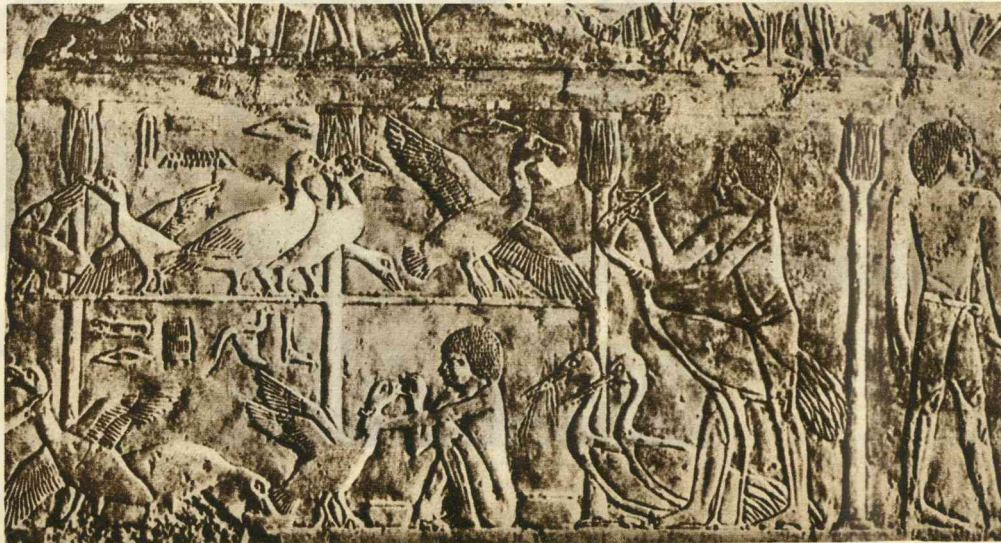
Dan had je nog de scarabeën, pillen- of mestkevers; dat was eigenlijk de quintessens van heiligheid, gecondenseerd in een beestje van ruim een centimeter lang; bij duizenden werden hunne afbeeldingen in steen en metaal vervaardigd en als amuletten, zegelringen, lijkebeeldjes enz. van de hand gedaan.

Ondanks hunne gemeenzaamheid met den dood, zorgden de Ouden echter zeer goed voor hun aardsch omhulsel; eten en drinken deden ze véél, graag en con amore, vooral de dames. Op talrijke schilderijen komen even talrijke „maaltijden” voor, waaraan vooral het schoone geslacht (en mooi waren ze, die Egyptischen!) van harte deelneemt. En hun vruchtbaar Nijldal leverde alles op wat hart en mond begeerde; op een enkelen keer na, dat de Nijl niet buiten zijne oevers trad — wat dan fnuikende hongersnooden ten gevolge had — was Egypte de korenschuur van heel de omgeving. De brood- en banketbakkerij, fruit-

Zaaien, ploegen en oogsten.

De Egyptische perspectief brengt mee, dat men links van de tweede en vierde rij begint.

Het mesten van vogels.

Men ziet duidelijk, hoe de beestjes door de mannen worden volgestopt.

Maar daarover in het derde en laatste artikel, dat meer in het bijzonder over de Pharaos en hunne werken zal handelen.

A. M. Visser van Weeren

ALS HET VERLEDEN SPREEKT . . .

„Maar moeder,” protesteerde Willy, haar donkere wenkbrauwen in comische wanhoop optrekkend, „u gaat toch niet uit?”

Mevrouw Welters knikte glimlachend.

„Ik heb beloofd om vanmiddag even naar mevrouw Take te gaan, en ik kan een zieke onmogelijk teleurstellen. Ik moet heusch. Maar ik blijf niet lang weg. En jij kunt toch Willem wel even bezig houden, totdat ik terugkom? Jullie zullen elkaar toch een massa te vertellen hebben; het is twaalf jaar geleden, dat je elkaar gezien hebt.”

Willy fronste haar voorhoofd.

„Dat weet ik,” antwoordde zij, „en daarom juist . . .”

„Nu, wat?” Mevrouw Welters keek haar dochter met een critischen, maar toch vriendelijken blik aan.

„Ik ben bang, dat hij zoo erg veranderd is in die twaalf jaar . . . en ik weet niet, wat ik tegen hem zeggen moet . . . hoe ik hem moet aanspreken . . .”

Mevrouw Welters lachte halflied. Nooit nog had zij in haar dochter ook maar het geringste spoor van bleuheid opgemerkt; die kwieke, zelfstandige Willy, *bleu*! Ze moest er om lachen!

„Waar ben je bang voor?” vroeg zij. „Hij zal je niet bijten, hoor, al is hij ook groter geworden, dan toen je hem voor het laatst zag. Jij bent immers óók groter geworden, vergeet dat niet!”

Willy knikte overtuigd. Natuurlijk was ze óók groter geworden. Zij was nu achttien; en zich wel van haar jaren bewust. Toen zij voor den laatsten keer Wim — dat is te zeggen, toen zij voor den laatsten keer *mijnheer Willem Bader* had gezien! — was hij veertien geweest en zij zes. Maar dat was, zooals haar moeder reeds had gezegd, twaalf jaar geleden!

Toen was hij geen nog directeur van een groote handelsonderneming geweest. Hij was toen een onhandige, misschien wel een heel erg linksche schooljongen, met groote ooren en niet al te zindelijke handen. En . . . en hij had haar gezoend! Op haar verlangen, had hij haar, tegen zijn zin, een kus gegeven. „Je mag me een zoen geven, Wim,” had ze gezegd, toen ze naar bed moest. En na een korte aarzeling had hij het gedaan.

Ze hadden met het poppenhuis gespeeld (een daad van groote toevondigheid van Wims kant!) en toen de kind-juffrouw was verschenen om Willy naar bed te brengen, had Willy haar armen om Wims hals geslagen en tot zijn groote ontsteltenis de verschrikkelijke woorden gesproken: „Je mag me een zoen geven, Wim.”

Maar dat was allemaal twaalf jaar geleden. Het was natuur-

lijk onzin, om aan dit echt-kinderlijke voorval ook maar de minste geringste beteekenis te willen geven; het was zelfs belachelijk, om er nu nog aan te denken! Wim — mijnheer Willem Bader — zou het heusch niet meer weten; hij was het misschien het volgende oogenblik al vergeten geweest. Een kus van een kind van zes jaar! Werkelijk, dacht Willy, zij gedroeg zich als een dwaas!

„Ik ben dom,”

zei ze, haar gedachtengang luide

vervolgend. „Hij

. . . hij kon me

zoo plagen en ringe-

looren, toen ik

nog klein was,

dat . . . dat ik

werkelijk nog een

beetje bang van

hem ben. Maar . . .”

Mevrouw Welters

glimlachte.

„En nu is het

jouw beurt, hè?”

zei ze plagend,

toen ze de deur

opende. „Als jul-

lie maar niet kib-

belen tot ik terug-

kom, hoor.” Zij

sloot de deur ach-

ter zich. . .

Willy ging di-

rect naar denspie-

gel boven den

schoorsteenman-

tel en bekeek zich-

zelf critisch. Niet

om zich te bewon-

deren, ofschoon

daar heusch wel

reden voor was,

want ze zag er heel aardig uit, maar om zichzelf te over-

tuigen, dat mijnheer Willem Bader, wanneer hij kwam,

niets meer aan haar zou zien, wat hem aan het verleden

herinnerde, maar integendeel direct zou bemerken, dat ze

anders en onverschillig voor hem geworden was!

Willy was nu ouder dan zes jaar, en hij was ouder dan veer-

tien! En ze was vast besloten, dit op overtuigende wijze te

bewijzen! In één woord: ze zou hem direct op zijn plaats

zetten!

Nauwelijks had zij zich in het lage stoeltje bij den haard

gezet, of er werd gebeld, en even later kwam het meisje zeg-

gen, dat de ‚m'nheer, dien de juffrouw verwachtte’ ge-

komen was.

Eenige seconden later kwam een groote, breed geschouder-

de jonge man de kamer binnen. Een eenigszins starre glim-

lach krulde even zijn breede lippen; zijn blauwe oogen had-

den niet veel uitdrukking, zijn voorhoofd echter was rimpel-

loos en hoog.

Willy ging langzaam naar hem toe om hem te begroeten.

„Dag mijnheer Bader, hoe maakt u het?” vroeg zij, hem

bijna verveeld en heel vluchtig een hand gevend.

„Heel goed, dank u,” zei hij, haar hand bijna zonder ze

gedrukt te hebben, uit de zijne latend glijden. „En hoe maakt

u het?”

„Ook goed, dank u.” Zij durfden elkaar niet goed aan te

Een Lierspeelster.

Maja en Merit.

Een koningsschrijver en zijn vrouw. (Museum van Oudheden, Leiden).

en groententeelt, vischvangst, jacht, veeteelt, alles stond op hoogen trap. *Drinken* deden ze zelfs met veel animo; hun heerlijke wijnen, het pittige bier, de zachte likeuren noodden tot gebruik en misbruik.

Gesproken hebben ze een taal die phonetisch niet tot ons is gekomen en met het oude volk te gronde is gegaan.

Geschreven hebben ze met rieten pennen op papyrusvellen en -rollen, in hiërogllyphen-, hiëratich en demotisch schrift.

Schrijven en lezen moest ieder leeren, die er voor in aanmerking kwam; wie schrijven kon, vond zich den weg gebaand tot allerlei posten van beteekenis. Ook de belangen van het onderwijs werden grondig behartigd; de knuppel bewees hierbij nog al eens goede diensten. „De knaap heeft een rug” zeiden de paedagogen van voor 4000 jaar, „hij hoort, als men hem slaat.”

Dokters hadden ze bij de vleet, doch die wisten met hun allen nog niet zooveel als een hedendaagsch studentje, dat z'n „candidaats” heeft afgelegd. Zoowel de diagnose als de geneesmiddelen werden luk-raak vastgesteld en als het drankje maar een gezellig walgelijk smaakje had, was het beslist probaat. En de patiënten? Och, die genazen; of . . . ze gingen dood, evenals ze bij ons óók wel eens doen.

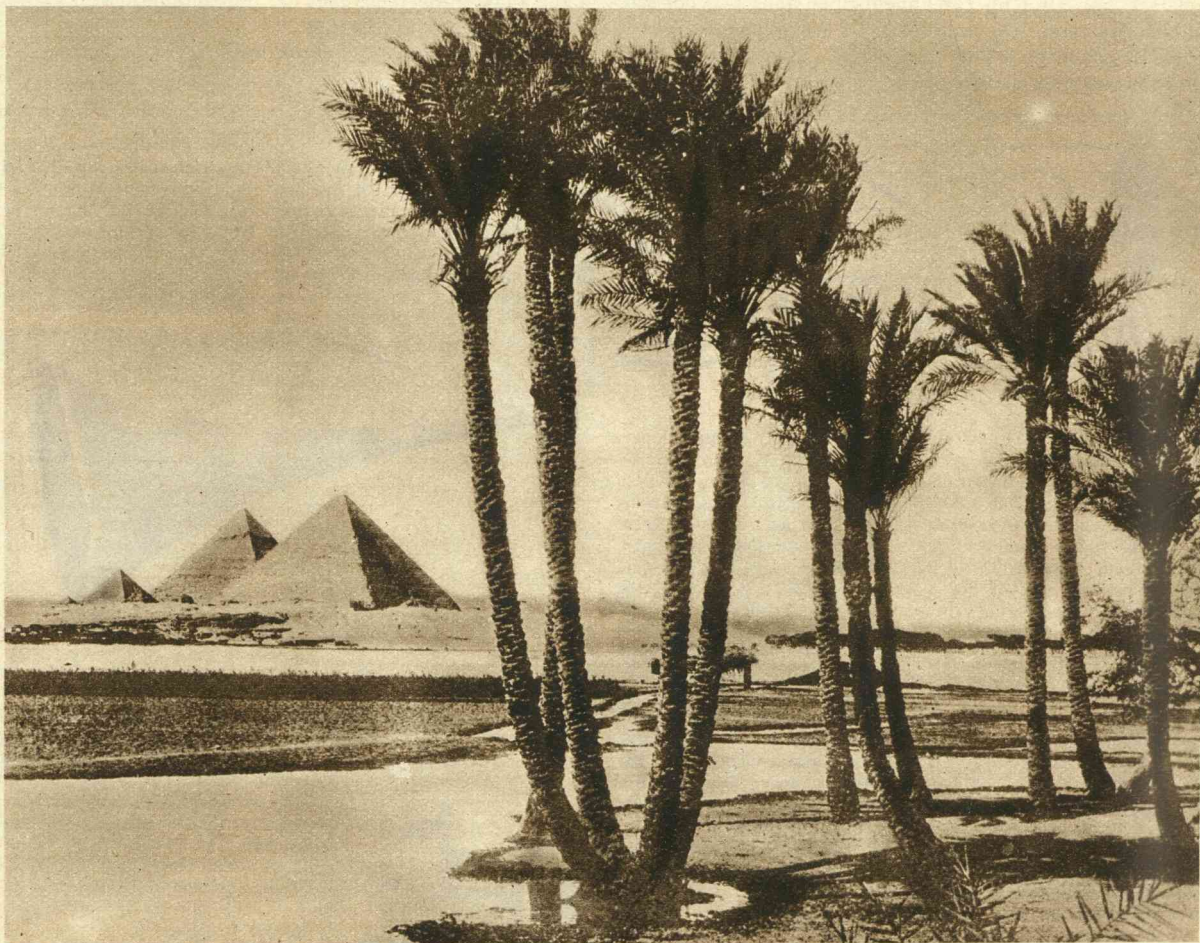
Geld kende men toen nog niet. Het algemeene betaalmiddel was koren, dat men deponeerde in de staatskorenmagazijnen, die het karakter van giro-banken hadden, waar betalingen b. v. konden geschieden door overboeking. In het dagelijksche leven bloeide de ruilhandel evenwel onbelemmerd voort: een aarden potje voor een visch; een bos uien voor een waaier; een eend voor 'n bijl. Grotere dingen van veel waarde werden nog al eens betaald met ringen van goud of koper, die als wettig betaalmiddel golden. Het ware gemunte geld kwam echter in Egypte eerst onder de Ptolemaeën in omloop; onze illustratie geeft een schitterende reproductie van die eerste Grieksch-Egyptische munt.

Spelen kenden ze er verscheidene; voor huiselijk gebruik o. a. een soort damspel; de jongelui amuseerden zich met openluchtspelen en de kinderen hadden hun ballen en poppen en speelgoedbeestjes even goed als alle andere kleintjes. Bij gelegenheid speelden ze zelfs „begrafenisje” met mummiepoppetjes in miniatuurkistjes! Zooals de ouden zongen . . .

Alle ambachten, kunsten, wetenschappen bloeiden. Hóe verstoven, beschadigd en ontkleurd de kunstproducten uit die lang vervlogen eeuwen ook tot ons komen — ze spreken van bekwaamheden, die wel niet de onze zijn, doch niettemin onze groote bewondering en sympathie wekken.

Artist en ambachtsman werkten met uiterst primitieve gereedschappen, model: oertijd; maar het ging magnifiek! Het goud werd meesterlijk geciseleerd; half en heel edelgesteenten, alsmede allerlei heerlijkheden op delfstoffen-gebied kunstig bewerkt; de stoffenweverij en metaalbewerking bloeiden . . .

En dan al maar door die heerlijke bouwwerken, uit den staalharden rotsgrond verrijzende, en de pyramiden, die gebouwd werden door honderdduizenden arbeiders en de tempels met duizend kolommen. Abydos met zijn graven, het Dal der Koningen, de sprookjessteden Memphis en Thebe de Honderdpoortige; en Philae en Karnak en de Obelisk, 20 en 30 meter hooge monolithen, waarin wondermooie hiërogllyphen kunstig werden uitgehouwen. En dan . . .

Gezicht op de pyramiden van Giseh.

kijken. Geen van beiden wilden ze den indruk wekken, alsof ze wenschten te weten, hoe de ander er uit zag.

„Ga zitten.” Willy zei het zonder een zweem van hartelijkheid in haar stem.

„Dank u, juffrouw Welters,” zei hij koel, en hij nam plaats op een stoel, die op een behoorlijken afstand van Willy stond.

„Het is vreeselijk koud, vindt u niet?” vroeg Willy, toen hij gezeten was.

„Ja, heel erg koud. Maar ik geloof, dat het morgen nog kouder zal zijn.”

„Ja, dat geloof ik ook. Maar toch niet zoo koud als gisteren.”

„Oh, neen! Maar gisteren was het ook buitengewoon koud.”

„Ja, vindt u ook niet?”

Er viel een stilte . . . een drukkende stilte; maar in zichzelf zeiden ze heel veel tegen elkaar. Willy bijvoorbeeld zei tegen hem: „Oh, wat bent u veranderd! Uw ooren lijken niet meer zoo groot, en u bent niet meer zoo lomp en uw handen zijn heel schoon. Werkelijk, u ziet er goed uit, en ik vind, dat u nu haar zoo aardig hebt zitten! Wat is er een leuke krul in gekomen. Maar oh, wat ben ik blij, dat ik net gedaan heb, alsof u me onverschillig bent. . . . want u hebt den ouden tijd heelemaal vergeten; het spijt u zelfs, dat u hier gekomen bent; u is grooter geworden . . . gróóter!”

En Wim zei (in zichzelf) tegen haar: „Lieve hemel, wat bent u veranderd! Wat een ezel was ik, om te denken, dat ik mijn speelkameraadje van vroeger zou terugvinden! U bent mooi geworden! De manier waarop u uw haar draagt, is eenvoudig schitterend! En wat is het dik geworden! En ik had nooit durven denken, dat dat wipneusje, dat ik vroeger zoo vinnig vond, u nu zoo aardig zou staan! Maar . . . wat is er eigenlijk met u gebeurd? U bent zoo veranderd. — U bent gróóter geworden . . . gróóter, en . . . ik heb u verloren! U bent niet meer mijn speelkameraadje. Het is werkelijk maar goed, dat ik net gedaan heb, alsof ik u vergeten was. Alsof ik niet meer om u gedacht heb. Anders had ik leelijk mijn hoofd gestooten! Enfin . . . alweer een lieve droom voorbij!”

Willy verbrak de stilte — de *uiterlijke* stilte — met een onverschillige, conventionele vraag, waarop hij heel conventioneel antwoordde; toen was het zijn beurt, en was zij het, die het stereotiepe antwoord gaf. Zoo ging het vervelende spelletje een half uur voort. Toen stond hij op, met een zucht van verlichting, die hij niet geheel en al kon onderdrukken.

„Ik vind het echt prettig, dat ik u weer eens gezien heb,” zei hij.

„Maar blijft u geen theedrinken, mijnheer Bader?” De invitatie klonk werkelijk niet erg hartelijk.

„Neen, dank u wel, het spijt me heusch heel erg, maar ik heb een afspraak. Ik moet ergens heen. Dat heb ik beloofd. Ik . . . ik vond het erg prettig, weer eens met u gebabbeld te hebben.”

„Ja, het was aardig, vindt u ook niet? Zal ik moeder dus zeggen, dat u niet blijven kon?”

„Als u zoo vriendelijk wilt zijn. Ik . . . ik zou haar ook graag even gesproken hebben, maar . . .”

Zij hield de deur voor hem open en hij ging de kamer uit, toen hij opeens vroeg: „Oh, dat is waar ook, hoe maakt de oude Marie het toch?” En terwijl hij dit vroeg, scheen er iets aan hem te veranderen. Er kwam meer glans in zijn oogen en het leek wel, alsof hij zijn aangenomen houding voor een oogenblik liet varen. De oude Marie — Willy's oude kinderjuffrouw — behoorde tot het verleden . . . het verleden, dat zij allebei opzettelijk hadden willen vergeten. Hij had opeens

iets aangeroord, dat bij Wim hoorde, waar *mijnheer Willem Bader* niet van mee kon praten!

En Willy, die zich ook bewust was, dat er iets in haar veranderde, antwoordde direct opgewekt: „Oude Marie? Oh, die maakt het heel goed. Zij woont in een dorpje hier in de buurt, en ze komt me nog vaak opzoeken. Het is heusch een heel aardig mensch.”

Hij lachte . . . zooals een jongen lachen kan. „Ik was zoo vreeselijk bang voor haar,” bekende hij, „en als ze u naar bed ging brengen, juist wanneer we midden in een aardig spelletje waren, dan haatte ik haar zelfs. Als we bijvoorbeeld met het poppenhuis speelden. Weet u het nog, dat we vaak met het poppenhuis speelden?”

„Zonnebloemen”.

Een fraai stilleven van den jongen, veel-belovenden Haagschen kunst-schilder L. C. v. d. Steen.

„Of ik het nog weet? Nou! Ik heb het nog!”

„Werkelijk? Heusch waar? Nog hetzelfde, oude poppenhuis?”

„Nog heelemaal hetzelfde!” lachte zij. „Het is boven, in de rommelkamer. Maar natuurlijk heb ik er in geen jaren meer mee gespeeld. Ik geloof niet, dat ik er mee gespeeld heb, sinds . . .”

Ze hield opeens op en een licht rood verfde haar wangen.

„Sinds ik wegging?” Zijn stem beefde een beetje. Het zou te wonderlijk en te mooi zijn, om het te kunnen gelooven.

„Ik weet het niet precies,” zei ze droomerig. „Misschien is het wel zoo.”

„Wil,” zei hij en zijn stem klonk innig, nu hij haar weer bij haar ouden naam noemde, „Wil, toe, laten we eens naar boven gaan en nog eens met het poppenhuis spelen. Wil je? Oh ja, doe het maar. Ga mee!”

Hij greep haar hand en trok haar mee naar de trap. Willy volgde hem lachend. Zij had een oogenblik moeite, haar tra-

nen tegen te houden, nu er opeens weer zoo veel van den ouden klank in zijn stem was.

„We . . . we gaan weer net zoo spelen als vroeger,” zei hij, terwijl ze naar boven gingen. „Weet je het nog, wat we speelden? Die arme mijnheer Stoffers was ziek en zijn arm moest afgezet worden.”

„Zijn been, niet zijn arm. En de dokter kwam, en . . .”

„Ja, maar het was zijn arm. Ik weet heel zeker, dat het zijn arm was. Al het zaagsel viel er uit . . .”

„Het zaagsel viel er uit, dat is zoo, maar uit zijn afgezette been, niet uit zijn arm . . .”

„Neen, neen, het was zijn arm! Ik weet het nog zoo goed!” riep Wim uit. En hij was weer dezelfde Wim van vroeger, die

steeds zijn zin, en in alles gelijk moest hebben.

„Ik . . . ik geloof toch heusch, dat het zijn been was,” zei Willy weer even beschroomd als vroeger, opnieuw voelend dat hij de meerdere was, dat ze niet tegen hem op kon. Maar ze ondervond zijn meerderheid nu als een steun, die haar een gevoel van veiligheid gaf.

Het is nooit bewezen geworden, wie van hen gelijk had, want toen de poppen voor den dag kwamen, bleek, dat de arme mijnheer Stoffers zoowel zijn been als zijn arm miste! En ook de overige bewoners van het poppenhuis waren er naar aan toe, evenals trouwens de meubelen die er in hoorden.

Wim en Wil zaten op den grond bij het poppenhuis en ze keken met oogen, waarin de glans door melancholische — geen sentimentele! — herinneringen eenigszins gedooft was, naar de verwoesting, die de tijd had aangericht. Twaalf jaar! . . .

„Het is anders net, alsof we er gisteren nog mee gespeeld hebben,” zei Wim bijna fluisterend.

„Ja,” zei Willy, nauwelijks hoorbaar.

Toen zwegen ze allebei. Maar hun gedachten werkten, vlug. Ze waren beiden met 't zelfde bezig: ze sloegen de draden van het verleden en die van het heden door elkaar en weefden daaruit — ofschoon ze er zich niet van bewust waren — een wonderlijk iets, dat de menschen de toekomst noemen!

Toen werden er opeens voetstappen gehoord op de trap. Ze kwamen dichterbij . . .

„Marie!” fluisterde Wim. „Hoor! Ze komt om je naar bed te brengen!”

Er klonk een oneindige teederheid in zijn stem. Willy schrikte. Een oogenblik scheen het haar — zóó zeer was zij in het verleden verdiept — alsof het werkelijk waar was. Marie, de oude Marie kwam om haar naar bed te brengen . . . ze kwam om haar weg te halen van haar held — haar speelmakkertje . . . om alles, alles te bederven! En vóór zij tijd had, om haar gedachten te controleren, fluisterde Wim reeds: „Zeg het, Wil, zeg het, lieveling!”

En Willy zei het.

„Je mag me een zoen geven, Wim!”

Geen van beiden hoorden ze de voetstappen van het meisje, dat weer naar beneden ging. Langen tijd bleven zij zitten, met de armen om elkaar heen geslagen, pratend over het verleden en droomend van de toekomst, die ze nu samen zouden maken.

En toen ze eindelijk naar beneden gingen, hun harten nog gansch en al vervuld van het wonder, dat in hen voltrokken was, en Willy's moeder na eenigen tijd de deur van de kamer opende, zaten zij hand in hand voor den haard en staarden droomend in de vlammen . . . En zij hoorden haar niet.

Zachtjes deed mevrouw Welters de deur van de kamer weer dicht. Een gelukkig glimlachje verhelderde haar lieve, oude gezicht, toen ze in de keuken tegen het meisje zei, dat ze dien middag voor één persoon meer moest dekken.

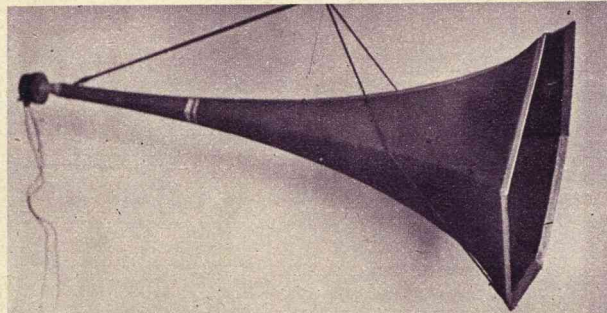
OVER LUIDSPREKERS.

Het algemeen streven gaat tegenwoordig uit naar de hoornlooze luidsprekers, die door velen geacht worden minder vervorming te geven dan die met een hoorn. Toch zijn er nog voorstanders van het laatste systeem en het feit, dat de beste fabrieken nog steeds beide typen maken, is wel een aanwijzing, dat het volstrekt geen uitgemaakte zaak is, welke soort de voorkeur verdient. Ik ben in de gelegenheid geweest, beide typen op verschillende toestellen te hooren en heb mij tot nog toe bij den hoorn gehouden. De hoornlooze hebben neiging, de luchtstoringen scherper over te brengen, een euvel waaraan ook die met metalen hoorn mank gaan en dit is voor mij persoonlijk een hinderlijke eigenschap. Ik bevind mij het best bij een eigengemaakt hoorn, waarover ik aanstonds een en ander zal mededeelen.

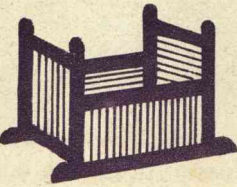
In het algemeen kan men zeggen, dat een luidspreker bij het toestel moet worden uitgezocht, wat ik ieder ten eerste moet aanraden. Koop er nooit een bij den handelaar, zonder hem achter uw eigen toestel gehoord te hebben, het kan tot groote teleurstelling leiden. Het hangt n.l. voor een groot deel af van den aard der versterking, beter gezegd, van het timbre van uw toestel, welke luidspreker het best voldoet; vooral bij transformatorversterking maakt het een groot verschil, welke transformator er gebruikt is; bij den een is de weergave veel scherper dan bij den ander en, in verband hiermee zal men bij den een een luidspreker kiezen met een dieper, molliger toon dan bij den ander.

Bij hoornluidsprekers hangt de kwaliteit van het geluid ten nauwste samen met den aard van het materiaal, waarvan de hoorn

gemaakt is; dit moet zoo veel mogelijk, wat de Engelschen noemen, „dead material” zijn, d. w. z. materiaal, dat zoo min mogelijk eigen resonans heeft. De metalen hoorns behooren hiertoe uit den aard der zaak niet; geperst eboniet, papier maché e. d. komen eerder in aanmerking. De kans op vervorming, die de hoorn geeft, het timbre, ligt voornamelijk aan de lengte. Men kan, om zoo te zeggen, den hoorn vergelijken met een orgelpijp; hoe langer hij is, hoe lager de eigen toon. Hieruit volgt direct,

dat een zeer lange hoorn, die alleen op een in spraak en muziek niet voorkomenden toon zou meetrillen, de beste resultaten zou geven. Men zou dan echter tot een geweldige lengte komen, wat natuurlijk practisch onuitvoerbaar is. Verder zou de opening zoo groot mogelijk moeten zijn, omdat er ook vervorming kan optreden bij het plotseling uittreden van de geluidsgolven. Om dit zooveel mogelijk te voorkomen, geeft men den hoorn aan den mond een naar buiten gebogen vorm. Ook komt men aan het te voren genoemde euvel tegemoet, door den luidspreker in een hoek van de kamer te plaatsen.

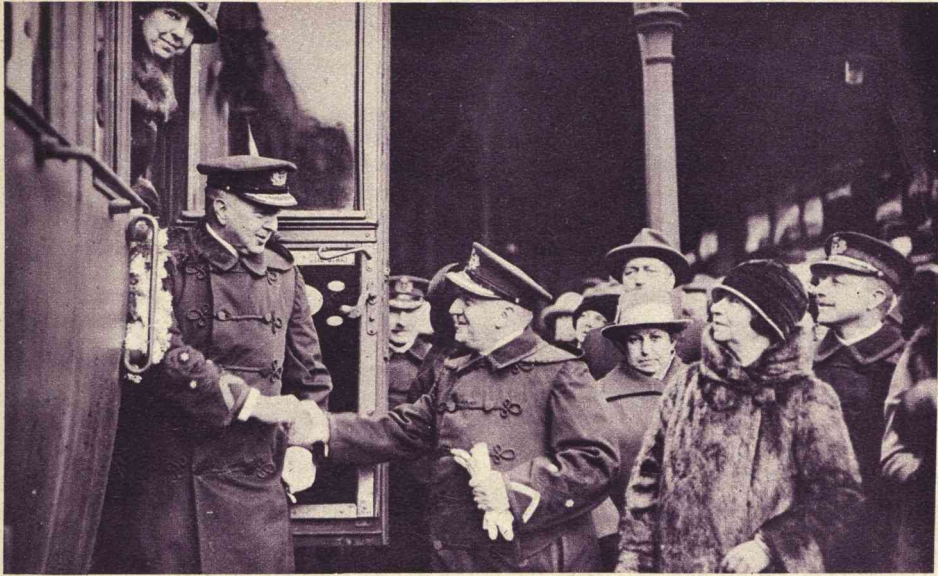

Ik heb voor mijzelf een luidspreker-hoorn geconstrueerd, die zoo is be-

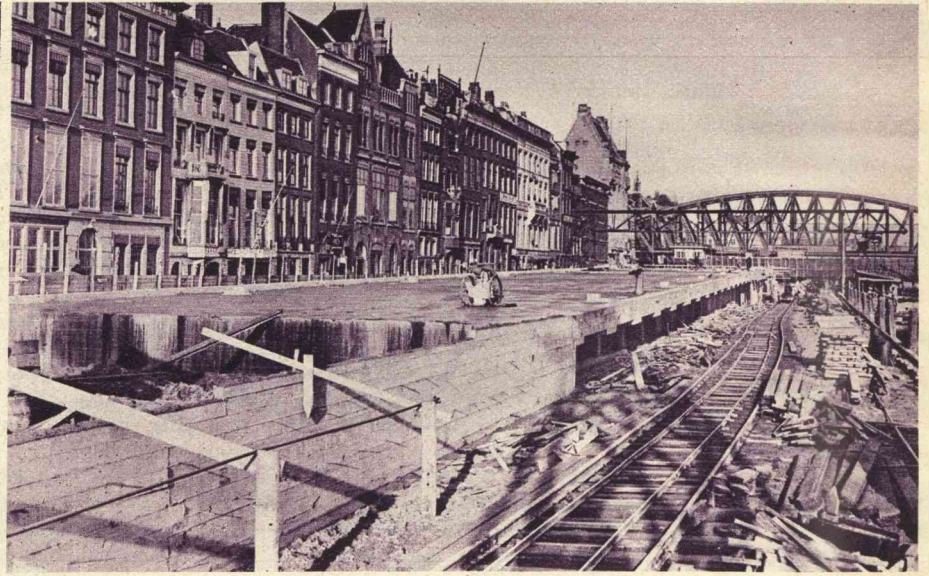
rekend, dat de eigen resonans blijft beneden de toonhoogte van de G-snaar op de viool en die toch niet zoo groot is, dat het overwegend bezwaar oplevert. Dit is een rechte hoorn met een beginwijdte van 1 1/2 cM. en een mond van 50 cM. middellijn. Hij is vervaardigd van zwaar carton, in elkaar geplakt met reepen lancaster, met welke stof hij ook van binnen en van buiten geheel overtrokken is. In het begin-einde is een stukje Fransche gordijnroep geplakt, ongeveer 5 cM. lang, dat met een omwinding van isolatieband stevig aan den hoorn is bevestigd. Het plakken geschiedt het best met kastenmakerslijm of wel croid, daar het met een zeer sterke kleefstof moet gebeuren. Men maakt den hoorn het best in twee helften en voegt dan het laatst deze twee helften tezamen. Bij het in elkaar maken kan men ook isoleerband gebruiken om voorloopigen steun te geven, terwijl de binnenkant geplakt wordt; men kan het dan later verwijderen. De naden moeten van binnen en van buiten stevig met breede reepen aan elkaar geplakt worden. Het geheel wordt van buiten met dofwart ripolin gelakt en met aluminium-ripolin afgezet, terwijl men den binnenkant met glimmend lak kan behandelen en ook met een bies van aluminium afzetten of wel geheel in aluminium verven. Het staat allebei keurig netjes en het geheel doet in geen deele onder voor de in den handel zijnde hoorns. Deze hoorn geeft werkelijk de hoogste en laagste tonen uitstekend weer, heeft een mollig timbre en het klankvolume; dat reeds met een kleine luidsprekertelefoon verkregen wordt, is verrassend. Met een „Lissenola” er achter heeft men werkelijk al een zeer goeden luidspreker.

Men doet het best den aldus verkregen hoornluidspreker over een katrol aan den zolder te hangen, liefst in een hoek van de kamer; men kan hem dan naar believen laten zakken. Om hem eventueel neer te zetten, gebruik ik een van carton vervaardigd en in dezelfde kleur geschilderd standaardje, waarop de hoorn in evenwicht ligt. Van luidspreker en standaardje geef ik hiernevens een afbeelding. De koorden, waaraan de zaak hangt, zijn met haakjes om de onderste zijde van den zeshoekigen mond bevestigd, terwijl ze aan het begin-einde vast aan den hoorn zitten. Een en ander zal uit de foto wel duidelijk worden.

Van Heinde en Verre

Het vertrek van vice-admiraal C. Fock uit Den Helder, waar hij vijf jaar commandant der Marine is geweest. De laatste handdruk met zijn opvolger, schout-bij-nacht L. J. Quant. In den coupé Mevrouw Fock.

De opritten naar de Willemshuisbrug te Rotterdam

Een kijkje op de omvangrijke werkzaamheden aan de opritten naar de Willemshuisbrug in de Maasstad. De foto werd genomen bij den oprit van de Boompjes af. Het open gedeelte onder den oprit vóór en nabij het brughoofd zal toegankelijk zijn voor het publiek, terwijl de overige ruimte als pakhuis benut zal worden.

L. B. J. Moor

Den 12en Februari hoopt de heer L. B. J. Moor, oud-tooneelspeler, negentig jaar te worden.

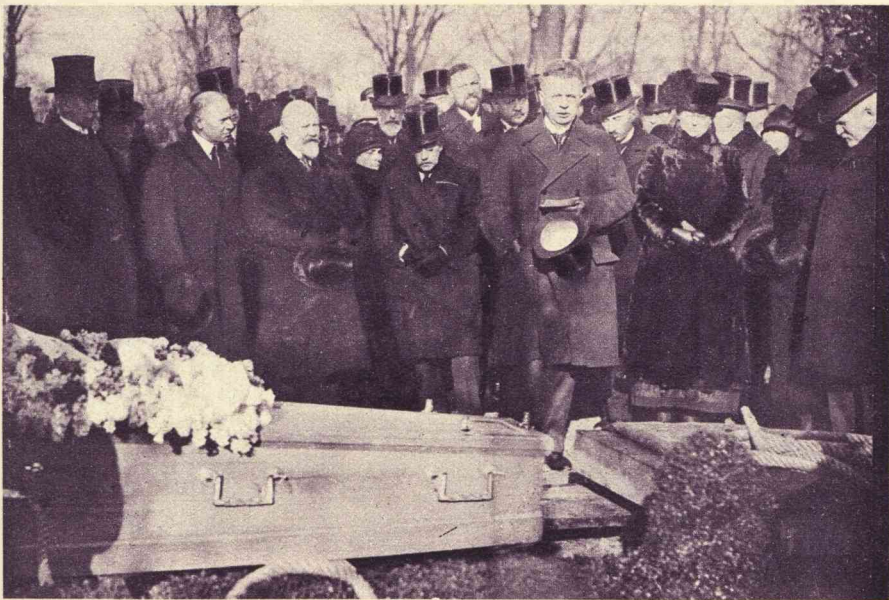
„De stervende Mozart”

De vorige week Maandag bestond de Zutphense Orkest Vereniging vijftientwintig jaar. Ter gelegenheid hiervan werd in de Gemeentelijke Concertzaal een Mozartavond gegeven. Onze foto brengt het tableau vivant „De Stervende Mozart” in beeld.

E. A. F. Bourgonjon †

Te Voorburg is overleden de bekende Haagsche beeldhouwer E. A. F. Bourgonjon, die o.a. verscheidene jaren leeraar in het teekenen was aan de Academie van Beeldende Kunsten te 's-Gravenhage.

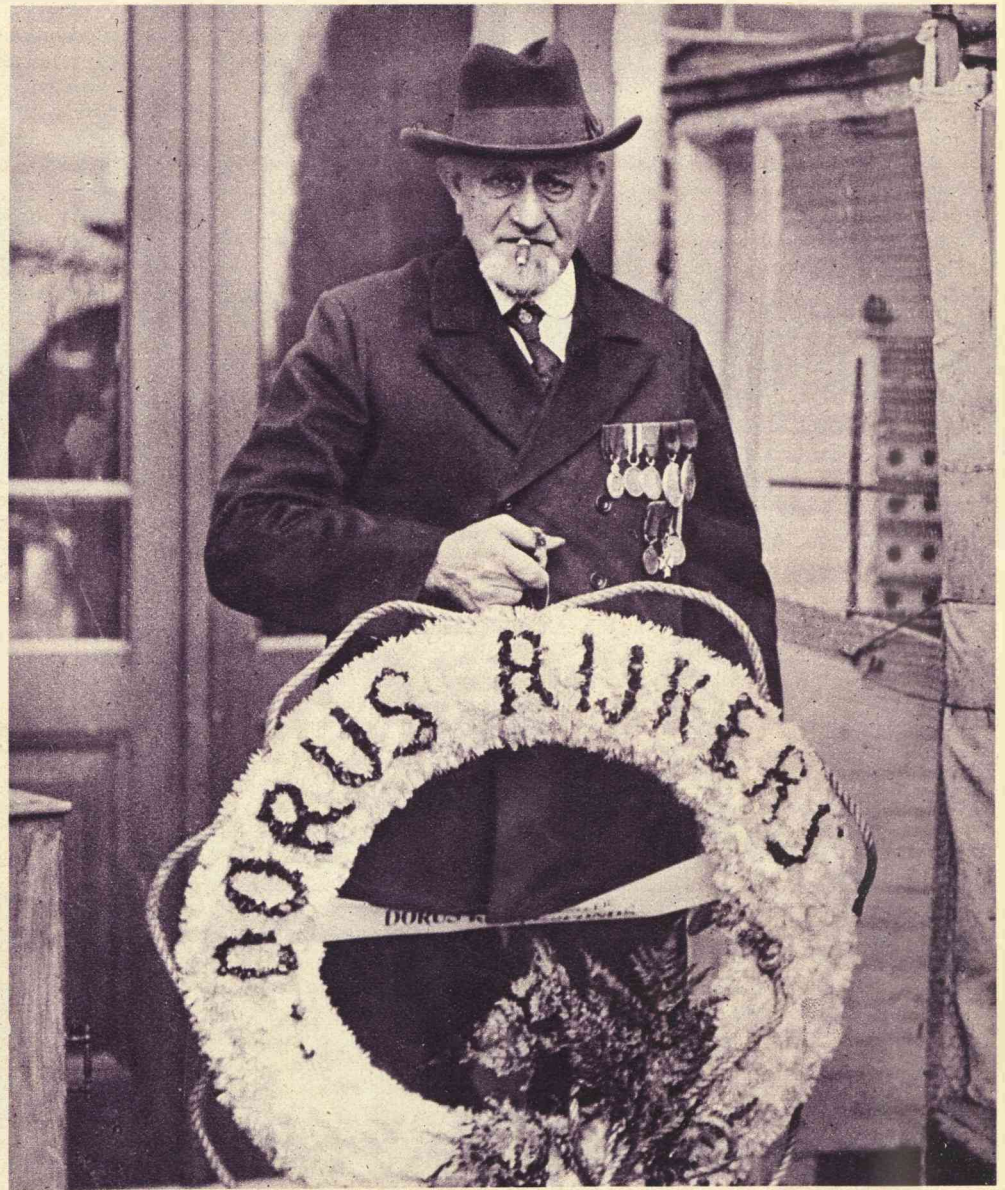
De begrafenis van Willy Martens

Donderdag l.l. had op de begraafplaats „Oud Eik en Duinen” te 's-Gravenhage de teraardebestelling plaats van het stoffelijk overschot van den kunstschilder Willy Martens. — Z.Exc. Min. Waszink voert het woord aan de groeve.

De Appelmarkt te Bolsward

Hoe de Appelmarkt te Bolsward er thans uitziet, nu de oude lindeboomen, die er eerst stonden, volgens besluit van den gemeenteraad zijn gerooid.

Dorus Rijkers

De bekende menschenredder Dorus Rijkers poseerde op zijn tachtigsten verjaardag voor onzen fotograaf met den krans, dien hij van het Doris Rijkersfonds kreeg.

Om het dagelijksch brood...

„S... wat motte me nou met dat jong?“ had vader op zekeren avond gevraagd, terwijl hij nadenkend over zijn stoppelbaardje had gestreken en met zijn kleine, pientere oogjes moeder-de-vrouw had aangekeken.

„Tja...“ had moeder gearzeld. „Wat mottet net... misschien dat bij Willemsen...?“

Schijnbaar druk bezig met een figuurzaag had Barendje toegeluisterd met wild kloppend hart.

Ze hadden-et over hem..., hij was nou van school, hij was „groot“... Dat beteekende, dat je bij een baas kwam en daar moest je dan leeren...

Dan mocht je niet meer zooals je wou..., dan had je altijd haast... dan was er steeds iets, wat wachtte om gedaan te worden... en dat was dan altijd iets, waar je natuurlijk heelemaal geen zin in had...

Hij had het van de groote broers gezien, eerst Toon en toen Ko...

Zonder dat ze het ooit gemerkt hadden, had hij in angstige spanning toegeluisterd als de groote broers bezig waren over hun bazen.

En in zijn ijlen gedachtengang van kleinen dreamer was het begrip „baas“ allengs geworden tot een bange verschrikking. Een baas..., dat was iemand, die schold en tierde, die je sloeg en dien je moest sarren... Een baas, dat was een vreeselijk wezen, dat je je vrije uren afnam en je allerlei werk liet doen, dat veel te moeilijk voor je was... Barendje was de jongste thuis. Alle broers en zusters waren getrouwd of ver weg. Alleen Toon en Ko hadden een baantje in destad. Toon werkte aan de gasfabriek en Ko was controleur bij den Havenstoombootdienst.

Met Ko was het een zonderlinge geschiedenis geweest: eerst had hij kelleren willen worden, zeer tegen den zin van vader Verbunt, die de onmiddellijke nabijheid van het café-leven geen geschikte omgeving vond voor zijn zoon.

Ko, die moeders lievelingetje was, had het echter weten door te zetten.

Doch na een maand was hij plotseling thuis gekomen en had verklaard, dat het kellersvak een „snertvak“ was en dat hij er verder voor bedankte.

Toen had hij het bij een bloemist geprobeerd, doch het vroege opstaan stond hem niet aan en het wroeten in de aarde vond hij een beetje beneden zijn waardigheid. Daarna kwam hij bij een comestibles-zaak als boodschappenjongen. Zoolang het mooi weer was ging alles best, doch toen de najaarsstormen begonnen te loeien en de noordoostenwind het fietsen in den striemenden regen allesbehalve tot een genoegen maakte, toen bedankte Ko ook hiervoor.

Er waren heftige scènes voorgevallen thuis en het was in die dagen, dat Barendje stil naar zolder kroop en met een ouden gonjekzak om zijn rillende schoudertjes voor het steek-raampje ging zitten: als hij op een oude turfkist klom, kon hij net een stuk van de lucht zien. Daarboven, waar de regen vinnig tegen de pannen ketste en waar de bolle wind door alle gaten en kieren gelek te komen, daar voelde Barendje zich op zijn gemak.

Een zware, rollende donderslag en een fluitende windstoot vermochten hem niet zoozeer te verschrikken als vaders booze stem en driftige gebaren.

Urenlang zat Barendje op zolder en hij speelde, dat het zijn schip was, dat kraakte in zijn gebinten...

Door het kleine raampje zag hij de wilde wolkengevaarten voorbijvlieden.

„De wolken hebben ook altijd haast,“ dacht Barendje, „ze hebben ook een baas..., dat is onze-lieve-Heer..., die zegt zeker, waar zij naar toe moeten...“

Wolken zijn eigenlijk regen; dat had Barendje op school geleerd en onze-lieve-Heer liet het natuurlijk nu eens hier en dan weer daar regenen, dat was goed voor den oogst en zoo hadden de wolken altijd haast...

En 's winters, als de lucht zoo laag hing..., zoo laag, dat het wel leek of je haar grijpen kon..., dan reisde de sneeuw door de lucht... en als dan de wolken zoo zwaar waren, dat ze het niet meer houden konden..., dan... dan... dan viel er eerst een vlokje... en dan nog een... en dan nog een paar... en dan opeens, dan kwam de heele boel los en dan was het een dansen en dwarrelen en huppen en zweven..., dat Barendje nimmer moe werd, er naar te kijken.

Des zomers trok Barendje er op uit...

Zij woonden aan den zelfkant van de groote stad en niet ver van de straat-uit-een-bouwoos, waar hun huis een uit vele precies gelijke was, lag een uitgestrekte vlakte van opgespoten zand.

Voor Barendjes kinderverbeelding was dit heel groote en wijde een niet te overbruggen oneindigheid.

Ergens in de verte lagen roestige rails en stonden een paar schommelende kipkarretjes, die bij een zandtreintje hadden behoord, als vergeten tegen de koepelende blauwheid van de lucht...

Die karretjes en die rails namen iets weg van de sprookjesachtige onbegrensheid van de zandvlakte... of zij spraken van bouwplannen en schendende menschenhanden, die eerlang inbreuk zouden maken op de ongerepte wijde van dit wereldje...

Maar Barendje had geleerd, de rails en de karretjes niet te zien. Hij keek er nimmer naar, hoewel hij zich onophoudelijk bewust was van hun aanwezigheid. Tot ze hem eindelijk in hun altijd gelijke, starre onbeweeglijkheid geworden

waren tot lieve, vertrouwde kameraden, die behoorden bij zijn spel. Barendje had het steeds zoo druk met zijn fantasieën dat het niet bij hem opkwam om met andere kinderen te spelen... Hij merkte niet, dat hij alleen was...

Een tijd lang was er bij hun burenen een Hongaarsch kindje in huis geweest, dat een soort stomme adoratie had opgevat voor Barendje, die haar iederen dag trouw meegenomen had op zijn zwerftochten.

„Zij hindert niet... zij verstaat er toch niets van...“ placht hij te denken, als hij met het vijfjarige, donkerrooige kind aan de hand liep.

De kleine Ilona verlangde niets anders dan bij hem te zijn, al begreep zij ook niets van de lange verhalen, die hij haar deed. Zij lachte maar en liet zich de opgespaarde stukjes drop en de kleverige pepermuntstokken goed smaken. Na een poosje was Ilona weer naar haar land teruggekeerd, en Barendje, die zich nu eenmaal aangewend had om hardop te fantaseeren, zag zich nu genoodzaakt, zijn bevindingen aan zichzelf mede te deelen.

Zoo kwam het, dat hij Ilona niet miste.

Barendje wist, dat hij ook, evenals de groote broers..., eenmaal op een dag...

Maar daar wilde hij liever niet aan denken..., het leek zoo onwaarschijnlijk... zoo ver af... zoo heelemaal onmogelijk... Als hij het zich poogde voor te stellen, dan rilde hij klappertandend als bij lichamelijke koude...

Hij wist wel, dat andere jongens anders waren..., wild en druk en brutaal...

Willy Martens †

Te 's-Gravenhage is op 70-jarigen leeftijd overleden de bekende kunstschilder Willy Martens, eere-voorzitter van het schildersgenootschap „Pulchri Studio“.

Hij wist, dat ze in meedoogenlooze, ruwe pret de fijngesponnen draden van zijn droom-fantasieën zouden verscheuren, als zij wisten..., als zij wisten...

Hij huiverde schuw terug in intuïtief voorvoelen van den angst voor iedere grove aanraking.

Zijn droom-teer zieltje wakte hoog boven 't alledaagsche gebeuren uit...

Bij de onverwachte vraag van zijn vader kromp hij ineen..., een adem-bekkemmende schrik scheen zijn denken te doen stollen... Hij wist nog slechts dat eene: nu... nu ging het komen, het zoo lang gevreesde...

„Kom eens hier, Barendje-kijk-in-de-lucht...“ spote vader goedig en zette hem tusschen zijn knieën... „En wat moet je nou worden, hè?“

„Ik weet 't niet...“ stamelde Barendje, die een gevoel had, of alle fabrieken tegelijk op hem afkwamen om hem op te eischen...

„Wil je timmerman worden?“ vroeg vader.

Barendje dacht aan den splinter, dien hij in zijn duim had gehad, en hoe ze hem uitgelachen hadden omdat hij huilde van pijn.

„Liever niet...“ sprak hij zachtjes.

„Electricien?“ vroeg vader.

„Da's veuls te moeilijk voor 't schaap,“ viel moeder in de rede.

Dankbaar keek Barendje haar aan, blij, dat dit ook niet hoefde. Vader fronste even de zware wenkbrauwen.

Hij zag graag, dat zijn jongens een degelijk ambacht leerden.

Vader probeerde van dit... en van dat... maar Barendje scheen nergens zin in te hebben...

„Dan maar naar 't febriek...“ sprak hij, met iets als een onderdrukte zucht.

De slag was gevallen...

Met groote angstoogen keek Barendje vader aan. Hij beefde over zijn heele lichaam. Ds nu zou hij ook deel gaan uitmaken van het onverbiddelelijke, grommende, snorrende monster: „'t febriek“...

Vader vroeg niet: „Wil je naar 't febriek?“

Vader zei: „Dan maar naar 't febriek...“

Barendje wist heel zeker, dat hij dit ook niet wilde... Maar de beslistheid van vader en het besef, dat er toch iets met 'm gebeuren ging, dat hij niet wou, maakte, dat er een doffe onverschilligheid over hem kwam, alsof niets hem meer kon schelen.

Den volgende dag was het Zaterdag.

Moeder kocht des middags een nieuwe pillowbroek en een blauwen kiel voor hem.

„Nu ben je een groote jongen,“ lachte zij. „Ben je niet blij?“

„Nee...“ antwoordde Barendje zachtjes met een vuurroode kleur, omdat hij het zoo verschrikkelijk kinderachtig van zichzelf vond... Als je een nieuwe broek kreeg en zoo'n blauwen kiel, net als de mannen, dan moest je toch blij zijn... maar hij voelde slechts een dof, zwaar verdriet. Strak keek hij naar de goudgele zonnebloem op het plaatsje, om de heete tranen, die hij prikkend achter zijn oogleden voelde, terug te dringen. — 's Zondagsavonds vroeg Barendje, of hij nog even uit mocht...

„Laat 'm maar...“ kwam moeder goedig, „'t is z'n laatste vrije avond...“

Onbewust raade moeder zijn gevoelens.

„Wat 'n krielkip is 'et toch...“ zuchtte zij, toen ze hem nakeek. „Hij lijkt wel tien in plaats van veertien...“

Ernstig en plechtig, als gold het een bedevaart, nam Barendje afscheid van al z'n geliefde plekjes. Van de wijde zandvlakte, van de kipkarretjes..., van de modderige waterplas, die achter de laatste huizen lag..., en van de zonnebloem in den tuin.

Morgen... was alles anders... Morgen was hij immers „groot“... Het duurde dien avond lang eer Barendje insliep...

Het was een heel klein, heel verlegen jongetje, dat den volgende morgen met vader naar de fabriek stapte.

Barendje had zonderling weinig belangstelling getoond in zijn toekomstigen werkkring.

Hij wist alleen, dat het een melkfabriek was..., dat had vader gezegd...

Hij dorst niets vragen. „Gek,“ peinsde hij, „wat zouden ze nou eigenlijk doen in zoo'n melkfabriek? Zeker de melk van de koeien, die in van die hooge bussen van buiten kwam, in flesschen doen... Misschien toch wel niet zoo'n naar werk...“ Hij zag zichzelf al schenken... Toen bedacht hij opeens, dat er natuurlijk ander werkvolk zou zijn... Ze zouden hem wel plagen misschien, omdat hij zoo dom was.

Een huiverige schrik overviel hem. Onwillekeurig tastte hij naar de ruige hand van zijn vader.

Maar die stiet hem terug... „Bè-je zestig, jonge... Je bent nou groot, hoor, niet meer van die flauwsies!“

Barendje schaamde zich... Dat hatelijke woord „groot“ scheen hem te vervolgen...

Barendjes eerste dag op de fabriek liep ten einde...

Het was alles veel en veel erger geweest dan hij het zich had voorgesteld.

Van de ruwe grappen en dubbelzinnige toespelingen der anderen had hij niets begrepen...

Onbarmhartig hadden zij hem gesard en gehoond. Hij had zijn lippen stuk gebeten om niet te huilen.

„Volhouden...“ was zijn eenige gedachte geweest, „volhouden... straks thuis zou hij tegen vader zeggen, dat het niet ging..., dat het niet kòn...“ Dan dacht hij opeens aan Ko... en aan de heftige tooneelen, die er voorgevallen waren... „Straks..., straks thuis...“ was de eenige duidelijke gedachte in zijn verward, ontsteld brein geweest.

Toen eindelijk de verlossende bel ging, was hij een der eersten, die buiten waren...

In één ren liep hij naar huis.

Vlak bij huis begon hij echter langzamer te lopen. Wat zouden ze wel denken, als hij zoo ademloos kwam aanhollen alsof hij achterna gezeten werd?

Kwasi onverschillig slenterde hij naar binnen.

Op moeders belangstellende vragen antwoordde hij niet veel. Bezorgd keek moeder hem van ter zijde aan.

De jongen zag akelig bleek.

Toen zij onder het eten de lekkerste hapjes op zijn bord legde, kreeg hij weer dat rare, slikkerige gevoel, alsof hij zou gaan huilen...

Norsch bedankte hij voor meer.

„Wou je nog een eindje om?“ vroeg moeder na het eten.

Doch Barendje had geen zin..., hij kon de zandvlakte en den waterplas en de kipwagentjes nu niet zien... later misschien... Toen hij bij het raam kwam, keerde hij zijn hoofd om, om de zonnebloem niet te zien.

Na een week was de aardigheid om hem te plagen er een beetje af en begonnen de jongens naar een nieuw vermaak uit te zien. Toen bedierf hij door zijn eigen toedoen weer alles.

Van zijn opgespaarde zakcenten kocht hij op zijn verjaardag, die juist in die dagen viel, een grooten zak snoepgoed om de jongens te tracteeren.

„Misschien zijn ze dan wel niet meer zoo naar tegen me...“ peinsde hij kinderlijk.

De uitwerking van zijn goedbedoelde tractatie was echter heel anders dan hij gedacht had...

Een oorverdoovend gehuil ging aanstonds op de binnenplaats op, toen zij Barendje met den zak gewaar werden.

„Hoera! Ons bakerkind is jarig!“ schreeuwden ze. Met vereende krachten werd hij op de schouders getild...

Iemand bond hem een grooten rozen strik om zijn arm. In een oogwenk was het lekkers verdeeld.

Niemand had er aan gedacht, Barendje er iets van te geven... Hij werd zóó gesard dien dag, dat hij besloot, het ditmaal heusch thuis te zullen zeggen...

Doch hoe dichter hij des middags bij huis kwam, des te moeilijker gelek het hem, er iets over te zeggen...

En zoo ging het iederen dag...

Na een jaar was Barendje een bleke, uit zijn krachten gegroeide, stille jongen.

Een ouwelijke trek van vroeg leed had zich om zijn vastgesloten lippen gegroeid...

Op de zandvlakte kwam hij nooit meer...

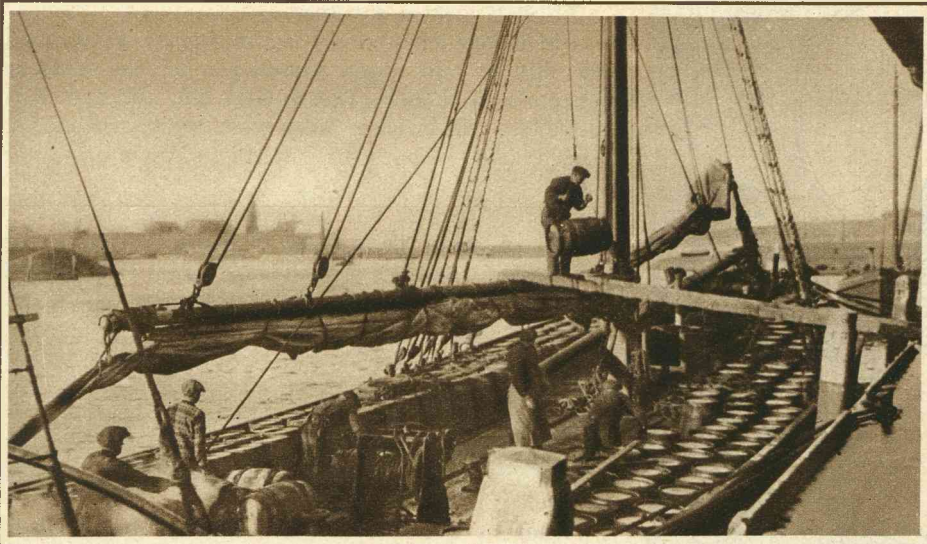
Trouwens, daar was reeds een rij huizen gezet...

En in zichzelf praten deed hij alleen nog maar als hij zijn lessen leerde voor de avondschool...

HET VISSCHERIJBEDRIJF TE IJMUIDEN

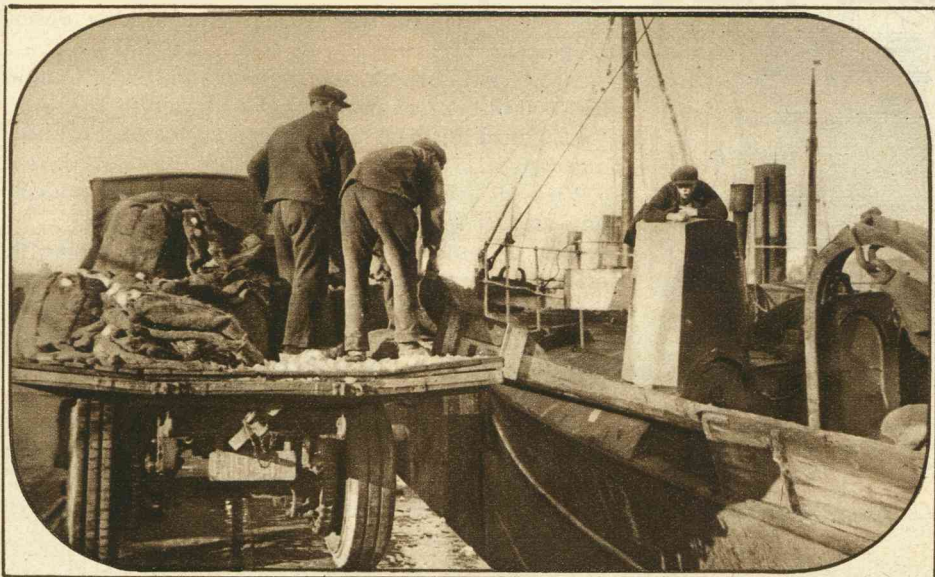
Op deze pagina brengen wij een serie interessante opnamen van onzen eigen fotograaf, welke te IJmuiden zijn genomen. Zooals onze lezers weten, is IJmuiden onze grootste Noordzee-visschersplaats. Niet alleen voorziet zij een groot deel van ons eigen land van visch, maar zij voert ook zeer groote kwantums naar het buitenland uit. — Hierboven, links: Kijkje in de haven. Links ziet men de beide dokken, waarin de trawlers — waarmee IJmuiden hoofdzakelijk de visscherij beoefent — nagezien en gerepareerd worden. Rechts ziet men eenige Urker botters, waarmee uitsluitend de kustvisscherij wordt beoefend. Op den achtergrond de vuurtoren. Rechts: Stoomtrawlers aan den havenkant gereed voor het vertrek.

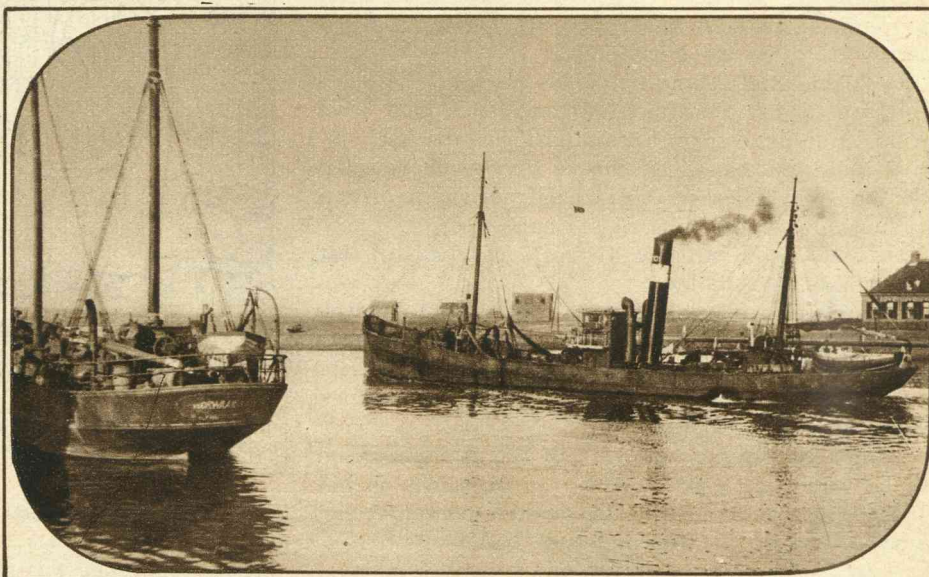
Het lossen van een haringlogger. De haring wordt, in vaten gekuip, te IJmuiden aan den vischafslag gebracht. Het kuipen geschiedt tijdens de vaart.

Het approviandeeren van een trawler voor de reis. — De bakker brengt zijn bestelling aan boord.

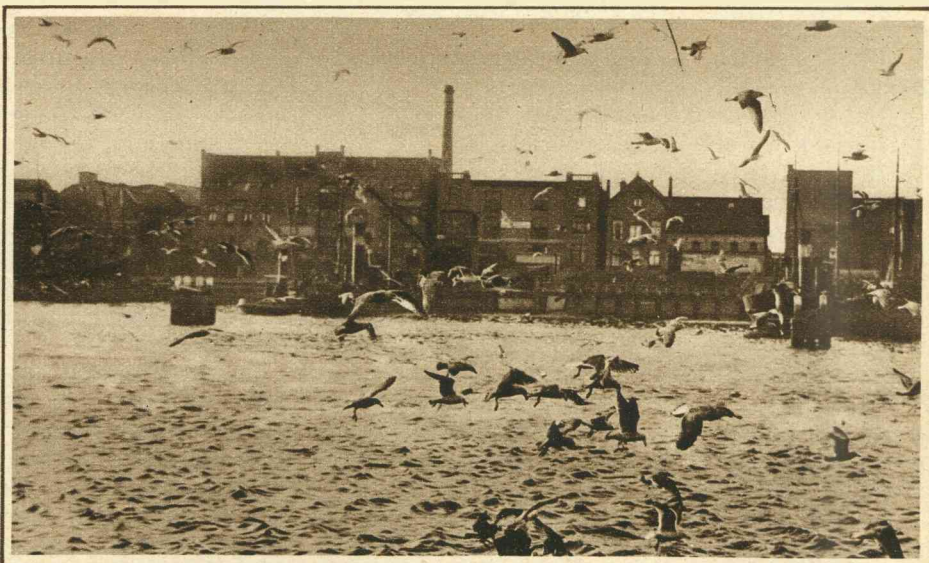
Het laden van ijs in het ruim van een trawler. Er wordt steeds een groote hoeveelheid ijs meegenomen om de visch tegen bederf te vrijwaren.

Een uit de haven vertrekkende trawler.

Op den vischafslag, waar de aangevoerde visch door den handel wordt gekocht.

Een schilderachtige foto, genomen bij den vischafslag, waar steeds groote troepen meeuwen rondvliegen, azend op het afval.

DE TWEEGROOTE VERLANGENS

DOOR MAY EDGINTON

GEAUTORISEERDE VERTALING UIT
HET ENGELSCH

4)

Ze bezat een natuurlijke schoonheid, die geen versierselen behoefde.

Gracia keek nog steeds naar het gezadeldde paard.

„Wanneer gaat u het dier weer berijden?” vroeg ze eenigszins kortaf.

„Vanmorgen, na het ontbijt.”

„Hoe laat?”

„Om elf uur.”

„Waar?”

„In dit weiland.”

„Ik zal er ook zijn,” zei zij.

„Inderdaad? Dat is buitengewoon vriendelijk van u.”

Ze ging heel dicht bij het paard staan en streek over zijn manen.

„Ik ben jaren geleden te midden van paarden groot gebracht,” verklaarde ze, „maar ik kan me den tijd niet meer herinneren, dat ik in den zadel heb gezeten.”

„Dan zult u ze wel erg missen. Mag ik u vragen, of u in Watercombe woont?”

„Ja. Bij juffrouw Grand. Ik ben haar gezelschapsdame.”

„Gelukkige juffrouw Grand,” zei de jonge man glimlachend, terwijl hij zich omwendde om het paard naar den stal te brengen.

„Is dit weiland van u? Heeft u een boerderij?” riep Gracia hem nog na.

Hij stond stil. „Ja, het is een boerderij, als u het zoo noemen wilt en dit weiland behoort bij het huis. Ik gebruik het om er mijn paarden in te dresseeren . . . wanneer ze er ten minste zijn.”

Hij boog en verwijderde zich. Het jonge paard ging langzaam naast hem voort en even later waren ze uit het gezicht verdwenen.

Gracia liep op haar teenen naar boven. Ze trok kousen aan en stak haar haar op. Om half negen verscheen zij in de ontbijtkamer.

De kleine, oude dame was reeds aanwezig.

Elisabeth, het dienstmeisje, stond naast haar stoel en hield de handen op haar schort gevouwen.

„Groote goedheid, er moet 's morgens gebeden worden,” dacht Gracia bij zichzelf, terwijl ze op den eersten den besten stoel plaats nam.

Daarna begon juffrouw Grand een hoofdstuk uit den bijbel voor te lezen.

„Ik moet maken, dat ik om even vóór elf uur weg kom,” peinsde het jonge meisje. „Wat zal ik haar vertellen?”

Ze besloot maar rechtstreeks met haar verzoek voor den dag te komen.

„Juffrouw Grand,” zei ze, „ik zou zoo graag een, flinke wandeling gaan maken . . . Misschien is het niet aardig, dat ik u dit al den eersten morgen vraag, maar ik zou het prettig vinden de buurt wat te verkennen.”

„Natuurlijk kun je dat doen, beste kind.”

„Oh, ik dank u wel, juffrouw Grand.”

„Ik geloof, dat het begint te regenen. Heb je een regenmantel?”

„Ik zal hem omdoen en ook hoge laarzen aantrekken,” beloofde ze.

„Dat is uitstekend, beste kind.”

„Ik dank u wel,” zei ze nogmaals.

„Ik hoop, dat je je bij mij gelukkig zult voelen,” zei de oude dame even later.

„Ik weet zeker, dat dit gebeuren zal,” klonk het lachend.

Ze begaf zich weer naar boven en haalde uit haar koffer een rijbroek en een flanellen blouse te voorschijn. Ze stak haar rijzweep in een van haar hoge schoenen en trok toen haar regenmantel aan.

Deze reikte tot aan haar enkels, zoodat geen sterfeling zien kon wat hieronder verborgen was. Een paar minuten later had zij het huis verlaten en kort daarna stond ze weer in het weiland.

Ze trok haar regenmantel uit en was met een enkelen sprong over het hoge hek heen. Ze rolde den mantel in een bundeltje onder haar arm en rende het veld in. Langzaam reed de man op het weerspannige paard op haar toe.

„Is het kleine meisje van vanmorgen daar?” riep hij lachend.

„Ja,” zong Gracia. Ze bleef nu doodstil staan, zoodat hij regelrecht op haar kon toe rijden.

„Maar . . . u heeft een rijpak aan . . .”

„Ja, ik moet en zal vandaag op een paard zitten.”

„Als u maar begrijpt, dat ik u in geen geval op dezen woesteling zal laten rijden.”

Ze lachte en strekte haar hand uit. Ze had een klontje suiker meegebracht, dat het dier gretig van haar aannam.

„Gaat u over het hek heen springen?” vroeg ze opgewonden.

„Ja. Blijft u kijken?”

„Daarom ben ik juist hierheen gekomen en . . . om nog eenige andere dingen.”

Een half uur lang bleef Gracia elke beweging van ruiter en ros volgen. „Die man kan rijden,” mompelde ze. Daarna maakte ze een wenkend gebaar met de hand, waarop de vreemdeling stilhield.

„Maak het beest niet te moe,” riep ze uit. „Laat mij hem nu even probeeren.”

„Ik neem die verantwoordelijkheid niet op me.”

Gracia barstte in lachen uit.

„Verantwoordelijkheid?” herhaalde zij. „Ik heb

„Minerva”.

De jonge kunstschilder Alex Asperslagh maakte, getroffen door de uit een schoonheidsoogpunt niets of weinig zeggende Minerva-beelden, die men vrij algemeen op studentenkamers aantreft, de hierboven afgebeelde ets, waarop hij de godin der wijsheid met haar attributen volgens zijn, moderne, opvatting weergaf. Het origineel is een mooi, krachtig stukje werk, dat de Muzenzoon, ook na volbrachte studie, graag een plaatsje aan zijn kamerwand zal willen geven.

heusich wel wildere paarden bereden. Kan ik er op gaan?”

Haar eene voet was reeds in den stijgbeugel. Ten slotte gaf hij toe.

Ze begon de stijgbeugels wat korter te maken en wendde zich toen tot den jongen man.

„Geef me even een voetje.” Ze moest dit wel vragen, want het prachtige dier sloeg voor- en achteruit.

„Ik zal hem heel stevig aan het bit houden, totdat hij een beetje aan me gewend is,” zei ze bedaard.

„Wanneer hij er van door wil gaan, kunt u gerust de teugels vieren, want hij zal regelrecht op den stal toelopen.”

„In orde,” riep Gracia. „Kom nu, beste oude jongen,” zei ze teeder tot het paard. „Je zult braaf zijn, nietwaar?”

De man stond haar na te kijken, toen ze in galop verdween.

„Groote goedheid, dat meisje kan rijden,” mompelde hij vol bewondering. Eerst nam zij het hek aan het einde van het weiland met het grootste gemak en toen keerde zij het paard om en sprong onberispelijk over de tweede heg. Het was, alsof de vreemdeling aan de plaats gekluisterd stond. Zelden had hij zulk schitterend rijden gezien.

Ten slotte begreep hij, dat er nu een einde aan moest komen en hij greep het paard bij de teugels.

„Dat is voldoende voor vandaag,” zei hij. „Als u

er echter lust in heeft, kunt u ons naar huis brengen.”

„Dat is heel vriendelijk van u. Waar is uw huis?”

Hij wees op een heuvel, waarvan ze thans niet ver meer verwijderd waren.

„Woont u daar?”

„Ja.”

„Maar . . .”

„Wilt u het huis zien?” vroeg hij.

„Graag.”

„Hoe noemt u die plaats?” informeerde ze.

„Maytower.”

Een oogenblik later hadden ze het oude huis bereikt. „Oh, wat is het een mooi, oud Engelsch landgoed,” zei Gracia vol bewondering.

„Dat was het,” zei hij peinzend.

„En waarom is het dat nu niet meer?”

„Het landgoed is te veel bezwaard . . .”

„Oh, ik begrijp het,” zei het jonge meisje zachtjes.

„De voorvaderen waren heel slecht en ze verspeelden . . .”

„U maakt er een roman van. U schijnt van dergelijke toestanden op de hoogte te zijn.”

„Je ziet dergelijke dingen honderdmaal in een film gebeuren,” zei zij.

„U is heel eigenaardig,” lachte hij. „Maar wat moet zoo iemand als u in 's hemelsnaam in Watercombe uitvoeren?”

„En wat voert u dan hier uit?”

„Dat is heel iets anders,” zei hij kortaf. Er was een kille blik in zijn oogen verschenen en een trotsche trek om zijn mond. „Dat is heel iets anders,” herhaalde hij. „Ik heb een doel voor oogen, een ideaal, als u het zoo noemen wilt. Dit is iets, wat u niet kunt begrijpen.”

„Waarom zou ik dat niet kunnen begrijpen?”

Hij keek haar thans recht in het gelaat en hij zag haar wellicht langer in de oogen, dan hij zich bewust was. Ze had een huid, die zoo zacht was als een perzik, prachtige grijs-groene oogen en haar haar . . . Hij kon zich niet herinneren ooit in zijn leven zulk een verrukkelijk lenig figuur te hebben gezien, als dit jonge schepseltje had. Haar mond deed aan een papaver denken . . . Maar waarom nam hij eigenlijk zooveel notitie van haar? Hij had nooit iets om vrouwen gegeven.

„Waarom zou ik dat niet kunnen begrijpen?” drong zij aan.

„Omdat u, voor zoover ik kan beoordeelen, niet hard of wreed kunt zijn. U zou niet over lijken kunnen gaan om te krijgen, wat u zich eenmaal voor oogen had gesteld.”

„Nee,” gaf Gracia toe, „maar niettegenstaande alles, zou ik het *toch* in mijn bezit krijgen.”

Weer keek hij haar in de oogen en, toen zei hij heel langzaam:

„En toch is u de betaalde gezelschapsdame van een oude vrijster in Watercombe.”

„Dat is, omdat . . . omdat de dingen, welke ik verlang . . . paarden, bont en een auto . . . me méér zouden kosten, dan ik wilde geven,” zei ze rustig. „Niettemin kan ik dit alles toch hebben,” voegde zij er uitdagerend aan toe. „Een meisje zooals ik . . . En dat begrijpt u zelf ook wel.”

„Dus u houdt er ook zekere principes op na,” merkte hij op. „Ik ben heel blij, dat u andere dingen dan paarden, bont en een limousine kostbaarder acht.”

Er lag een teedere glimlach om zijn lippen en weer zag hij haar aan.

„Ik moet nu naar huis gaan,” merkte zij op.

„Ja Het was misschien beter geweest, indien u nooit hierheen was gekomen.”

„Maar nu ik er eenmaal ben, zou ik toch graag het huis willen zien,” lachte ze.

„Het is zoo goed als leeg Geen bedienden, geen chaperonne voor u Niemand dan deze man naast u.”

„Dat is meer dan voldoende,” verzekerde ze hem. Hij nam haar hand in de zijne.

„Ga dan maar mee. Ik moet mijn lunch klaar maken, want ik heb honger gekregen.”

Samen liepen ze den tuin in.

„Het lijkt hier wel een kerkhof,” zei Gracia.

„De dooden zullen verrijzen,” zei hij op eenigszins somberen toon.

Ze wierp hem een vluggen blik toe.

„Wie zal dat wonder teweeg brengen?”

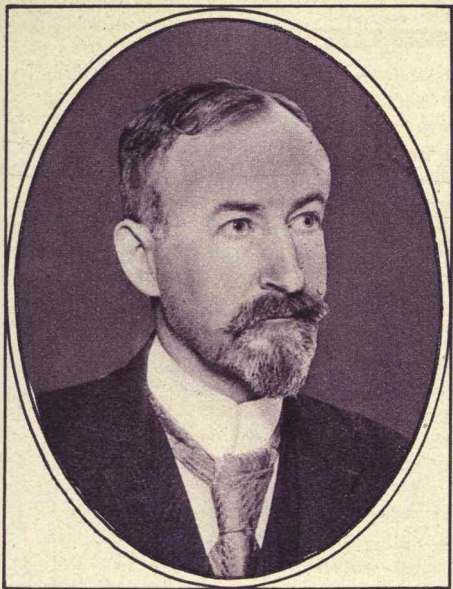
„Ik hoop hiertoe in staat te zijn tegen den tijd, dat ik oud zal wezen.”

„Dan zult u nooit kunnen zeggen, werkelijk geléefd te hebben.”

„Ieder mensch heeft een ander idee over wat werkelijk „leven” is,” zei hij.

(Wordt vervolgd).

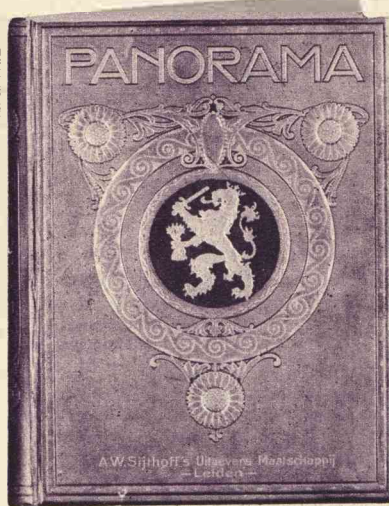
UIT HET VOLLE LEVEN

Mr. Dr. P. van Heijnsbergen

substituut officier van Justitie bij de Arrondissements Rechtbank te Amsterdam, zal Prof. Simon van der Aa als hoogleraar te Groningen opvolgen.

BANDEN „PANORAMA”

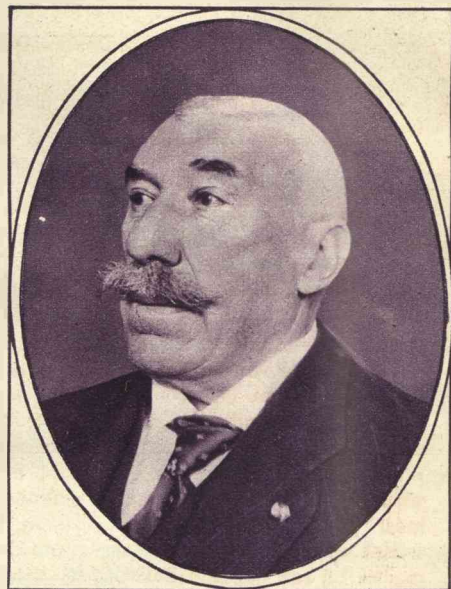

Evenals andere jaren deden wij ook thans wederom voor „Panorama” **FRAAIE, GEHEEL LINNEN STEMPELBANDEN** vervaardigen.

De banden, die bestemd zijn voor een **heelen** of een **halven** jaargang, zijn geheel van groen of bruin linnen. De prijs bedraagt per stuk **f1.50**; franco per post **f1.75**. Bij bestelling gelieve men, behalve de gewenschte kleur, ook op te geven of de band voor een heelen of halven jaargang moet dienen. Daar de voorraad beperkt is, is een spoedige bestelling gewenscht. Laat uw jaargang **in geen geval** ongebonden liggen. Door wegraken of scheuren van eenige nummers wordt hij **geheel waardeloos**, terwijl een **complete jaargang** van ons blad, **gebonden in den bekenden moolen band**, een boekwerk vormt van blijvende waarde met een **keur van platen en lectuur** waarvan **Gij en Uw kinderen** avond aan avond genoeg beleeft.

LEIDEN, DOEZASTRAAT

ADMIN. „PANORAMA”

B. W. van Vloten †

Te Amsterdam is op 71-jarigen leeftijd overleden de heer B. W. van Vloten, oudste associé der firma Van Vloten en De Gijsselaar. De overledene was in sportkringen een zeer geziene figuur.

Links:

Velocitas—Be Quick

Zondag 1.1. had te Groningen de wedstrijd Velocitas—Be Quick plaats, welke door laatstgenoemde club met 4—1 werd gewonnen. Een spannend moment voor het doel van Be Quick.

Rechts:

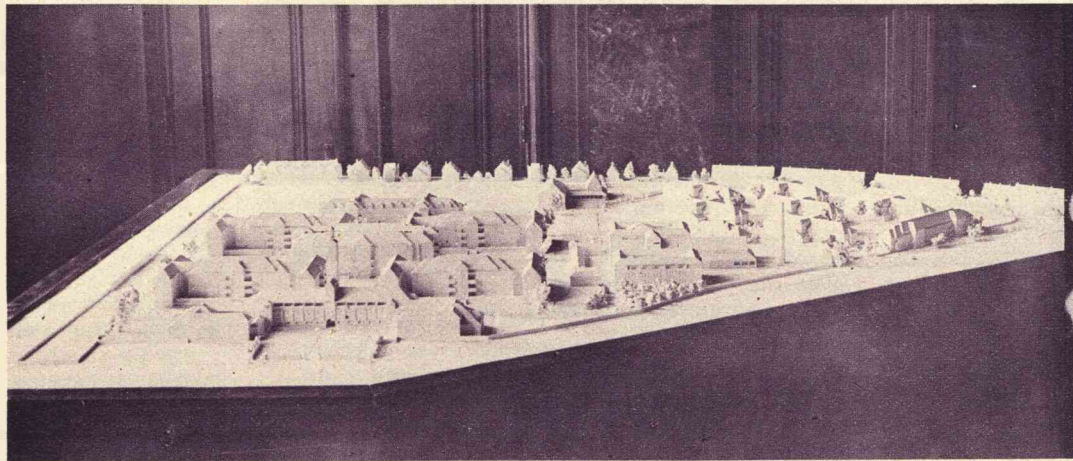
Ajax—'t Gooi

Te Amsterdam vond Zondag 1.1. de ontmoeting plaats tusschen Ajax en 't Gooi. Het Gooi wist den strijd met 2—1 te winnen. — Voor het doel van Ajax.

Mr. T. J. Noyon

procureur van den Hoogen Raad der Nederlanden, zal met ingang van 1 Mei a.s. ontslag uit deze functie vragen.

Het Zuider Ziekenhuis te Rotterdam.

met welks bouw men, na de behandeling in den Raad, een dezer dagen een aanvang zal maken. Het enorme gebouwencomplex zal op den linker Maasoever verrijzen.

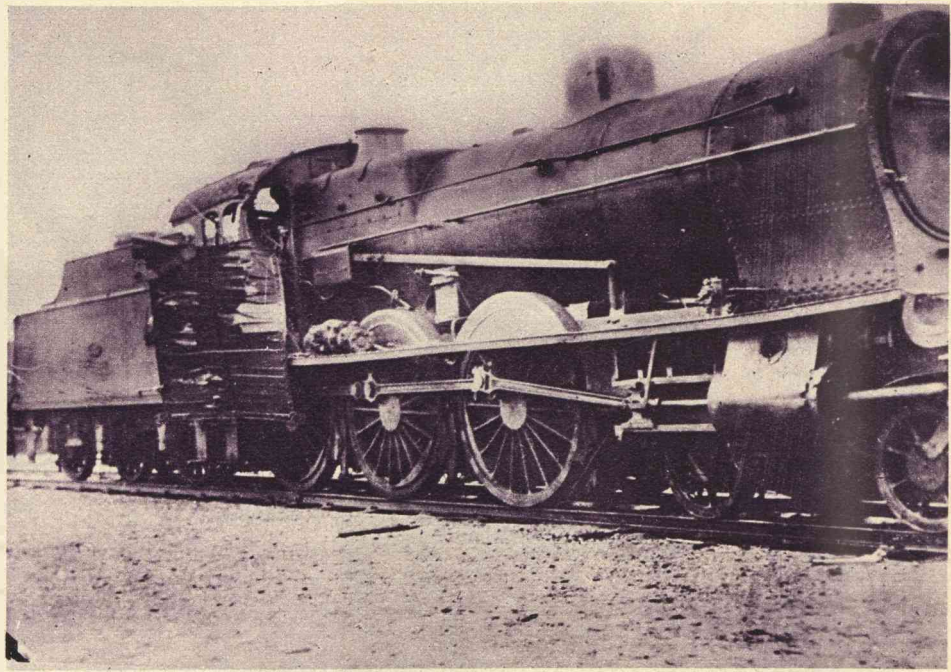
P. van Dam †

Te Leeuwarden is op 70-jarigen leeftijd overleden de bekende orgelbouwer de heer P. van Dam, die een internationale vermaardheid genoot op het gebied van kerkorgels.

Wat verdwijnen gaat.

Een der laatste en oudste Rotterdamse theetuin, de bekende theetuin „De Melkkop” aan den Westzeedijk, moet verdwijnen als gevolg van de uitvoering van het Hoboken-plan. Voor menigen Rotterdammer zijn met deze ontspanningsgelegenheid aangename herinneringen saamgeweven.

Het spoorwegongeluk te Heerenveen

Vrijdagavond 1.1. reed de sneltrein uit Leeuwarden op het station te Heerenveen op eenige geladen goederenwagens, die waarschijnlijk door den sterken wind op een verkeerd spoor geduwd waren. De machinist van den sneltrein, de heer W. F. Stevens uit Zwoile, overleed des avonds aan de bekomen verwondingen. — De locomotief van den sneltrein. Aan de cabine hangt nog een deur van een der goederenwagens.

ONZE DAMES-RUBRIEK

ONDER REDACTIE VAN AMY VORSTMAN-TEN HAVE

Harding

Harding wordt het best gedefinieerd van de negatieve zijde uit; zij bestaat in vermindering van alles, wat tot verweekelijking kan leiden.

In den regel meent men, dat zij geldt voor het lichaam en dat men door harding meer weerstandsvermogen tegen ziekten en kouvatten verkrijgt. Zij wordt dan door ouders, die hunne kinderen krachtig willen maken, uitgevoerd in dien zin, dat zij wasschingen met koud water, koele baden, douches, luchtbaden e. d. gebruiken om de reactie van de huid op koude te oefenen en zoo te bereiken, dat het kind beter bestand wordt tegen koude, als uitwendige mede-aanleiding tot verschillende ziekten, met name ziekten van de ademhalingswegen.

Daar steekt zeker iets goeds in; men kan op die wijze de huid en het lichaam oefenen, méér paraat maken.

Het spreekt vanzelf, dat er — om de reactie bij een bepaald individu te oefenen — bij hem zelf een flinke actie moet bestaan en dat de poging tot oefenen dwaas wordt bij iemand, van wien wij moeten veronderstellen, dat hij zóó weinig eigen actie bezit, dat reactie bij hem niet is te verwachten. Dwaas is die veronderstelling en dus even dwaas de hardingspoging met koud water e. d. bij een zuigeling, die door de natuur is aangewezen op koestering en op behoorlijke warmte. Een kleine zuigeling heeft al moeite om zijn lichaamstemperatuur op peil te houden en er is geen goede reden om hem dien strijd te verzwaren. Koudwaterwasschingen bij jonge zuigelingen zijn dus af te keuren; men begint dan te vroeg met de — overigens loffelijke — neiging tot harding.

Ook bij tengere, bleeke, nerveuze, graciele; oudere kinderen moet men met dezen vorm van harding voorzichtig te werk gaan. Men heeft groote kans, dat men schade doet, omdat of de nuttige reactie niet optreedt, of te groot wordt, dus tot blijvende prikkeling voert. In beide gevallen wordt de poging tot een nuttelooze, soms schadelijke plagerij van het kind, dat zich blijvend en instinctmatig tegen koude verzet. Zulk een kind te willen harden, door het tegen zijn zin tot koude baden te dwingen, heeft geen zin; men maakt het alleen nog meer nerveus, dan het reeds was.

Een andere, dikwijls opgemerkte misvatting is, dat harding enkel voor het lichaam dient. Zij komt dan hierin uit, dat er ruimschoots met koud water wordt gewerkt, maar dat aan de andere zijde wordt toegegeven aan allerlei onredelijke wenschen en kuren van datzelfde kind.

Harding moge een element van lichamelijke oefening in zich hebben, ze is veel meer een geestelijk-moreele oefening in het verdragen van onaangename gevoelens, zonder uiting van onwil en onlust. Ze moet voeren tot zelftucht en zelfstandigheid, tot het terugdringen der primaire functie en tot het verstevigen van de secundaire, wat zelftucht is!

Die hardt met koud water en daarbij toegeeft aan de verschillende kuren of vertroetelt, die spant een

paardje vóór den wagen, maar een olifant er achter. Wat dan aan lichamelijke oefening en harding gewonnen wordt, gaat ruimschoots verloren door geestelijk-moreele verweekelijking.

Ook in dit opzicht zijn lichaam en ziel niet te scheiden, anders dan aan de schrijftafel. De levende mensch is ziel en lichaam, onverbrekkelijk gekoppeld, ook in de verrichtingen en oefeningen. Pas met den dood kan over een afzonderlijk lichaam worden gesproken, maar dan is er geen mensch meer, maar een voorwerp. Harding is een oefening, en een methode, die eensdeels het lichaam zou oefenen en voor een ander deel de geestelijk-moreele stevigheid zou aantasten, sluit twee tegenstrijdige factoren in zich, is gelijk een huis, dat in zichzelf verdeeld is.

Harding vereischt dus vrij wat meer dan koud water;

Drie nieuwe Parijsche hoeden. Links: Vilttoedje in verschillende tinten blauw met blauw ripslint en strass gesp. Midden: Viltten toque in rood en grijs met strass motief. Rechts: Eenvoudige, grijsblauwe hoed met zilveren band gegarneerd.

het vereischt een afzonderlijk, weloverwogen opvoedingsstelsel en een consequente, paedagogische houding tegenover een kind. Anders wordt het: „één pas vooruit en twee passen achteruit”.

Wil men werkelijk harden, d. w. z. zelfstandigheid en zelftucht trachten bij te brengen, dan moge men dat doen onder gebruik van wassching en baden enz., maar dan moeten die worden aangevuld met versteviging van geest en ziel over de geheele linie, met het aanleeren van soberheid in levenswensen, opdat men een gewenschten climax in het levensgenot beware.

In het algemeen behoort een sobere jeugd trouwens tot de belangrijkste deelen eener erfenis en is althans het omgekeerde, „aangewende veeleischendheid”, een van de grootste rampen, die een jong mensch kunnen overkomen. Tegen al dergelijke mogelijkheden gaat een doelmatige harding in; zij omvat een heel stelsel van opvoedkunde. Toepassing van een deel kan men feitelijk even goed nalaten; zonder het andere komt dat toch niet tot zijn recht en dan blijft enkel het onaangename er van over.

„Hoe blijf ik jong en schoon?”

En handleiding voor lichaamsverzorging.

Iedere vrouw, die prijs stelt op een gezond en bekoorlijk uiterlijk, doet verstandig, zich bovenstaand

werkje aan te schaffen. Het behandelt zoowel de verzorging van het gelaat als van het lichaam en zijn verschillende deelen. Het geeft uitgebreide inlichtingen omtrent gymnastiek haarverzorging, massage, voedsel, kleeding enz. Talrijke illustraties verduidelijken den tekst en maken het tot een aantrekkelijk geheel, dat warme aanbeveling verdient bij onze lezeressen.

Uitgave van A. W. SIJTHOFF's Uitg.-Mij., Leiden.

Wijn en vruchtenwijn

Door de bovenstaande namen worden twee begrippen aangeduid, welke wel met elkaar verwant zijn, maar toch streng van elkaar gescheiden dienen te worden. Wijn, als zijnde het product der alcoholische gisting van druivensap, is feitelijk ook een vruchtenwijn, maar daarom is vruchtenwijn nog geen „wijn”, en mag men

dus niet zeggen: vruchtenwijn is wijn uit vruchten!

Wijn (vinum) is het product van den wijndruif (vitis vinifera); de herkomst ligt dus reeds in den naam opgesloten. Sinds onheuglijke tijden staat dit verband vast. Zoowel taalkundig als uit traditie diende dus de naam „wijn” gereserveerd te blijven voor gegist druivensap en feitelijk ligt dan ook in een naam als „appelwijn” reeds een contradictio in terminis opgesloten, aangezien men toch uit appelsap geen gegist druivensap kan maken. Wel kan men uit appelsap door gisting een drank verkrijgen, die op gegist druivensap *gelijkt*, en deze motiveering van den naam appelwijn moeten we even vast houden. Wanneer we spreken van kalkmelk, houtwol, eikelcacao, peekoffie, cacaoboter of aard-appelsago enz. enz., dan bedoelen we met elk van deze woorden een afgerond begrip, dat voor geen splitsing en omzetting vatbaar is. „Kalkmelk” mag niet worden geïnterpreteerd als „melk uit kalk bereid”, maar de beteekenis van dit woord wordt door Jan en alleman niet anders gevoeld, dan als een op melk gelijkende vloeistof, bereid uit kalk.

Precies zoo is het gesteld met al de andere zoo even genoemde aanduidingen; wat koffie is en dat peekoffie iets anders is dan koffie, weet iedereen en zelfs de eenvoudigste huisvrouw is er zich wel van bewust, dat, als ze peekoffie koopt, ze dan geen „koffie uit peeën” krijgt, maar een op koffie gelijkende waar uit peeën!

Evenzoo is moutkoffie geen koffie, maar een op koffie gelijkende waar, plantenboter geen boter, maar een op boter gelijkende waar, enz. enz.

Elk van de genoemde samengestelde namen stelt dus een afgerond begrip

voor, dat door een eenvoudige omzetting totaal vertoebeld zou worden. Welnu, bij „vruchtenwijn”, „appelwijn”, „vijgenwijn”, „rabarberwijn” is de zaak niet anders. Ook hier hebben we, om te beginnen, één begrip, dat onaantastbaar vast staat, n. l. het begrip „wijn”, gereserveerd voor gegist druivensap. Dienaangaande bestaat in hoofdzaak een communis opinio, n. l. de vraag, of sommige, uit druivensap bereide dranken met het oog op de wijze van bereiding wel den naam „wijn” verdienen. „Wijn” is dus gelijkwaardig met „gegist druivensap”. Substituert men dit begrip „wijn” nu bijv. in een aanduiding als „appelwijn”, door deze aanduiding gelijkwaardig te achten met de aanduiding „wijn uit appels”, dan komt men tot de absurditeit, dat „appelwijn” zou zijn „gegist druivensap uit appels”.

Daarmede is de ontoelaatbaarheid van dergelijke omzettingen voldoende aangetoond. Evenals bij de bovengenoemde voorbeelden mag men dan ook de samengestelde begrippen „appelwijn”, „rabarberwijn”, „vijgenwijn” enz., niet anders interpreteren dan als op wijn gelijkende dranken, bereid uit appels, rabarber of vijgen.

De kwestie is volstrekt niet alleen van theoretisch belang; op het oogenblik kan men b. v. wel vruchtenwijn in den handel aantreffen, die is geëtiketteerd als „wijn van inlandsche vruchten”, iets wat volgens bovenstaand betoog volstrekt ontoelaatbaar is.

Morgencostuum, bestaande uit blauw rokje met beige lederen manteltje.

Eenvoudige japon van donkerblauw crepe de chine, gegarneerd met beschergestikte biezen van wit crepe de chine, waarvan eveneens het vest en de manchetten worden vervaardigd.

LIEFDE'S DWAALWEG

door DOROTHY BLACK

Vertaald door DICKY WAFELBAKKER.

8)

„h, groote hemel, kan er heusch niets gebeuren, David? Zijn we werkelijk veilig?” klom het telkens.

Tot verwondering en ook lichtelijke verontwaardiging van juffrouw Tank ging David kalm met hen mee de winkels binnen. Juffrouw Tank vond dat het gepast was geweest, wanneer hij intusschen een wandeling was gaan maken, doch dit schéen niet in zijn hoofd op te komen. Hij liet camisoles en alle mogelijke andere artikelen op de toonbank uitspreiden en bekeek deze met critische blikken.

Hij had den geheelen winkel wel voor Alison leeg willen koopen.

„Neem dat rose toilet, kindje,” zei hij tot het meisje. „Ik geloof, dat dit je alleraardigst zal staan.”

„Maar ze heeft al een rose japon, mijnheer,” protesteerde juffrouw Tank. „Herinnert u zich het toilet niet meer, dat u uit Engeland liet komen?”

„Dan moet ze er maar twee van die kleur hebben,” hield David koppig vol. „Het komt er niet op aan.”

„En dat goed kan niet gewasschen worden,” zei juffrouw Tank op wanhopigen toon.

„Pakt u die japon alsjeblieft in,” zei David bedaard tot de winkeljuffrouw.

Alison bezat nu een overweldigenden voorraad kleeën, een lade vol hoeden en alle mogelijke andere artikelen. Ze was thans gekleed op een wijze, welke het pleegkind van een magistraat van het Hoofdkwartier waardig was.

Het nieuwe huis.

Davids kantoor lag op de eerste verdieping. Het zag er buitengewoon deftig uit met den marmeren vloer, glazen deuren en openslaande ramen. David voelde zich hierin als een visch op het droge.

Alison placht zoo nu en dan om den hoek van de glazen deur te verschijnen en plagehd te vragen: „Op welk uur worden de zeeleeuwen gevoerd?”

„Maak dat je wegkomt,” zei David quasi boos. „Ik doe mijn uiterste best om er gewichtig uit te zien.”

„Oh, David, je ziet er uit als een man in een was-beeldenspel.”

„Zoo voel ik me ook,” gaf David met een zucht te kennen.

Ofschoon hij er van overtuigd was, dat hij zich nimmer volkomen op zijn gemak zou voelen in het groote, deftige huis, waren David en Alison toch de beste vrienden.

Wellicht was Alison dichter bij de waarheid, dan zij zelf wel vermoedde, toen ze op een avond, waarop ze, na een bioscoop bezocht te hebben, op hun teenen door de hall gingen, glimlachend tot hem zei:

„Ik heb het gevoel, Davy, alsof wij zigeuners zijn, die in Buckingham Palace logeeren.”

„Stil,” mompelde hij. „Ik veronderstel eer, dat wij grotbewoners zijn en de grond boven onze hoofden wel dra zal instorten.”

Op den dag dat Alisons nieuwe toiletten thuiskwamen, maakte zij haar debuut in de Club. Ze werd natuurlijk gechaperonneerd door juffrouw Tank, die in een gewaad van goudbruine zijde gehuld was.

„Het is een mooie tint en het toilet kleedt me uitstekend,” merkte de dikke dame op. „Het zal echter niet heel sterk zijn, maar mijnheer Castor is nu eenmaal vreeselijk onpractisch.”

De dames, die in de hall hadden plaats genomen, vroegen elkaar op vermoeiden toon:

„Wie is die man, die aan een beer doet denken, met zijn vrouw, die op een drijvende mijn lijkt en dat mooie, kleine meisje in het rose?”

„Dat is Castor,” antwoordde Donald Danielson, terwijl hij nadenkend aan zijn grijzen baard trok. „Hij heeft op het oogenblik geen vrouw; de stumper stierf al jaren geleden. Hij is door dat huwelijk totaal naar beneden gehaald, maar hij schijnt er weer bovenop te komen. Die vrouw is een chaperonne voor het meisje, dat hij, naar ik meen, geadopteerd heeft.”

De dames geeuwden en poederden haar neusjes en de vrouw van het Districtshoofd zei daarna, dat het jonge meisje dichtbij toch niet meeviel.

Mevrouw Dallas glimlachte cynisch. Ze was een groote, slanke vrouw met spierwit haar, dat om een

nog jong gezicht heen golfde en ze had blauwe oogen, waarin dikwijls een harde uitdrukking kon liggen.

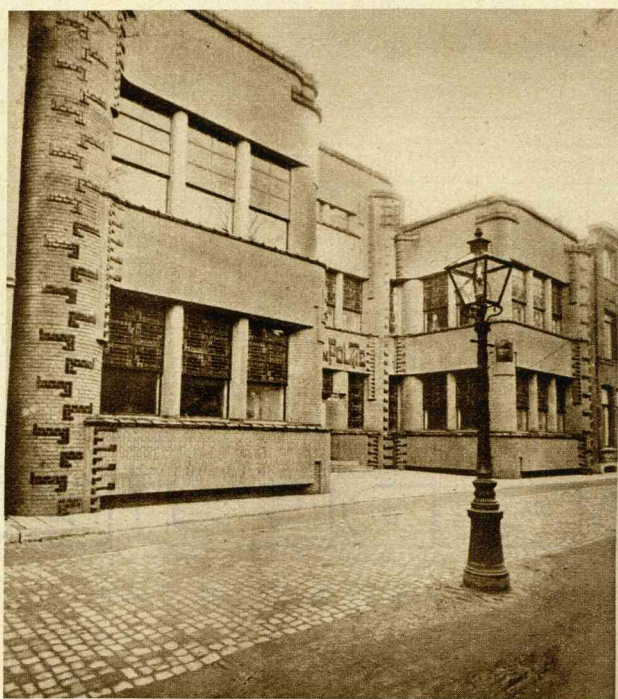
Ze had twintig lange jaren in het Oosten doorgebracht. Ze glimlachte, omdat ze wist, dat de vrouw van het Districtshoofd een dochter had, die buitengewoon leelijk was en zich totaal niet wist te kleeden.

„Bovendien komt de heele situatie me eenigszins ongepast voor,” vervolgde de vrouw van het Districtshoofd. „De man is heusch nog niet zoo oud en het meisje had al lang naar Engeland gezonden moeten worden. Ik herinner me alles nu weer precies. Oh, daar komt Tollemarche aan; ik moet hem even spreken.”

„Ja, dat zou ik maar doen,” zei mevrouw Dallas. Ze kwam langzaam uit haar stoel overeind en ging heen.

Het Districtshoofd luisterde geduldig naar hetgeen zijn vrouw hem te vertellen had.

„Ja, nu je er over spreekt, herinner ik me heel goed, dat Castor me jaren geleden over dat meisje geschreven heeft. Hij verzocht me, haar bij ons in huis te willen nemen. Jij was echter naar Engeland vertrokken, dus kon ik het onmogelijk doen. Ik heb alle mogelijke inlichtingen omtrent haar familieleden trachten in te winnen. Als ik me goed herinner, woonde een oude tante van haar ergens in een pension in Londen. Castor heeft het kind maar bij zich in huis gehouden en haar zelf opgevoed.”

Het nieuwe politiebureau te Leiden, dat uitwendig voltooid is. Het wachten is nog slechts op de interieuraufwerking, voordat het in gebruik zal worden genomen.

„Tubby, het komt toch eigenlijk niet te pas, want ze is volstrekt geen kind meer.”

„Als ik jou was, zou ik mijn mond maar houden,” gaf haar wederhelft te kennen. „Je loopt grooté kans, wanneer je er over begint te praten, dat hij het meisje bij ons onder dak wil brengen. En wat zouden wij dan moeten beginnen? Wij hebben waarachtig al onkosten genoeg.”

Het onderwerp werd dus niet meer behandeld en hierdoor werden David en Alison met rust gelaten.

Maung, de Birmaansche jongen, die eveneens in een schitterende uniform was gestoken, nu hij de eerste bediende was van een magistraat van het Hoofdkwartier, hielp Alison door de moeilijkheden van een eerste partij heen.

Alison had verscheidene boeken over étiquette gelezen, doch deze hadden haar totaal niet wijzer gemaakt. Ze besloot David te raadplegen, maar daarmede schoot ze evenmin op. Het eenige, wat hij haar wist te vertellen was, dat elke dame een tafelenoot moest hebben en dat er vooral rekening gehouden diende te worden met rang en stand.

„David,” zei Alison op ontevreden toon, „je moest eigenlijk een vrouw hebben. Een echtgenoot is er altijd precies van op de hoogte wat er wel en wat niet gedaan mag worden. Ik weet zeker, dat ik alles in de war zal sturen.”

„De hemel moge me daarvoor behoeden,” riep David verschrikt uit. „Wij zullen ons er best doorheen slaan, kleintje. Misschien neemt geen sterveling de invitatie aan.”

Maar natuurlijk waren alle menschen veel te nieuwsgierig om te weigeren.

„Zelfs de vrouw van het Districtshoofd zal ons met haar tegenwoordigheid vereeren,” kreunde Alison.

„Oh, Davy, ik ben zoo bang voor haar. Maung, Maung,

wat moeten we beginnen?” — En toen was het, dat Maung haar te hulp kwam.

In het begin van den avond was Alison totaal van streek, doch het gevoel van verlegenheid verliet haar gelukkig weldra en op een gegeven oogenblik betrapte zij zichzelf er op, dat ze druk praatte en lachte.

Ze dacht er in het geheel niet aan, dat de dames na het dessert naar den salon gaan, maar ze bemerkte, dat zij als het ware automatisch was opgestaan, daar Maung zich achter haar stoel had geplaatst en dezen zachtjes naar achteren trok.

Hierop volgden de dames haar vol waardigheid. En Alison vergat ook niet, dat de vrouw van het Districtshoofd voor moest gaan en het prettigste zitje kon uitkiezen.

„Heeft u altijd bij mijnheer Castor ingewoond?” vroeg mevrouw Lomond haar. „Wat moet u hem ontzaglijk veel geld gekost hebben. En nooit op school geweest? Heb ik ooit van mijn leven. Grace, mijn dochter, heeft een kostschool in Londen bezocht. Wij hebben haar een uitstekende opvoeding gegeven.”

Ze keek peinzend voor zich uit. „David wilde me naar school sturen,” antwoordde Alison bedaard. „Maar ik weigerde er heen te gaan. En daarom heeft hij me zelf onderricht gegeven. Hij en juffrouw Tank.”

Even later kwam mevrouw Dallas beslag leggen op Alison.

„Ik wilde zoo graag eens met je praten, kindje,” zei ze hartelijk. Ze was gekleed in zwart fluweel, wat prachtig tegen haar sneeuwwit haar afstak.

„En hoe bevalt het je hier?” vroeg de oudere vrouw. „Ik veronderstel, dat iedereen je om het hardst verwenst. Hoeveel slachtoffers heb je al gemaakt?”

Alison liet een zenuwachtig lachje hooren. Ze voelde intuïtief, dat mevrouw Dallas heel anders dacht en sprak dan zij en het gelukte het jonge meisje slechts met de grootste moeite haar te begripen.

„Ik ben er van overtuigd, dat alle jonge mannen aan je voeten liggen,” vervolgde mevrouw Dallas, „en het zal heusch wel niet zob lang duren, of wij zullen je in het huwelijksbootje zien stappen. Ik hoop, dat je mij op de partij zult uitnoodigen, kindje. Ik houd van bruiloften.”

„Ik geloof niet, dat David het prettig zou vinden,” zei Alison. Het was zoo eigenaardig en vreemd, want het jonge meisje had nimmer over dergelijke onderwerpen gesproken.

„Natuurlijk vindt hij het wel prettig. Waarom niet? Ik zal je van de week eens komen halen en mee naar mijn huis nemen. Ik kan je dan aan verschillende jongelui voorstellen. Schikt Dinsdag je?”

„Oh, ja, heel goed,” zei Alison beleefd. Ze stond op het punt er aan toe te voegen, dat ze liever niet aan verschillende jongelui voorgesteld werd, maar ze begreep, dat dit onvriendelijk zou zijn.

Mevrouw Dallas stak een sigaret op en volgde de blauwe rookwolkjes met haar oogen. Maanden later placht zij vol trots te zeggen: „Door mijn toedoen is dat huwelijk tot stand gekomen.”

„Ze is erg mooi, David,” zei Alison den volgenden dag tot David. „Heel mooi en toch voel ik me nooit gelukkig in haar gezelschap. Ze maakt me tot op zekere hoogte bang. Als ik met haar praat, denk ik voortdurend, dat zij me in haar hart uitlacht.”

Ze zat op het randje van Davids bureau en liet haar beenen heen en weer schommelen.

„Ze is een bijzonder mooi jong meisje geweest,” merkte David op. „Ik veronderstel niet, dat haar huwelijk erg gelukkig is.”

„Waarom is ze dan met dien man getrouwd, David? Hij is erg verwaand en afschuwelijk dik.”

„Ze trouwde met hem, omdat hij geld had, kleine broer. Er bestaan helaas zoovele van dergelijke huwelijken.”

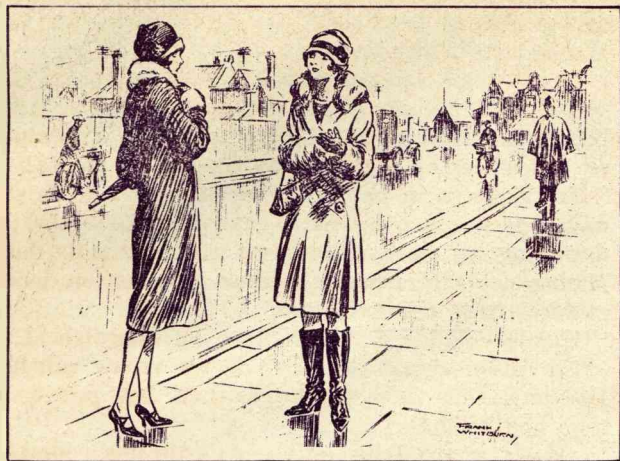
„Misschien heeft ze ééns van hem gehouden.”

„Dat geloof ik niet. Een huwelijk is een gevaarlijke zaak en tot heel veel menschen schijnt het te laat door te dringen, dat zij zich voor hun geheele leven verbinden. Weet je wel, kleintje, dat onze partij een succes is geweest?”

„Het is heel lief van je, dit te zeggen. Ik moet je eerlijk bekennen, dat ik soms geweldig bang was. Ik weet zeker, dat de vrouw van het Districtshoofd allerlei hatelijke dingen omtrent ons zal vertellen. Dinsdag komt mevrouw Dallas me halen om bij haar tennis te spelen. Jij gaat natuurlijk mee, Davy. Bezit je zooiets als een flanelen pantalon?”

„Oh, ja. Vanavond zullen we heerlijk rustig samen eten en na afloop van het diner moet je voor me dansen,” zei David. „Je hebt de laatste weken haast geen tijd gehad om je met me bezig te houden.”

(Wordt vervolgd).

Marie (eenigzins onthutst): „Nadat Bob mij ten huwelijk had gevraagd, stormde hij de deur uit, zonder op antwoord te wachten.”
Agnes: „O, maar wist je dan niet, dat hij telegrambesteller is geweest?”

Politieagent (die door mevrouw wordt betrappt, terwijl hij bij Anna in de keuken op bezoek is): „Pardon mevrouw, ik wou U vragen, eh-h'm, of U kort geleden iets is kwijtgeraakt?”

Mevrouw (koeltjes): „Ja, twee maal in de week was het grootste deel van de rollade weg.”

Hij: „Wat maken de burenen een lawaai! 't Lijkt wel, of ze bezig zijn spijkers in den muur te slaan.”

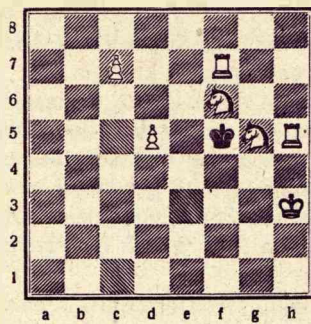
Zij: „Ja, ik vind 't een angstig gehoor. Onze buurvrouw is daar straks mijn haarborstel met zilveren rug komen leenen.”

„Voordat ik je een definitief antwoord geef,” zei ze met een lief blosje, „verwijs ik je naar vader.”

„Maar ik wil je best zonder referenties nemen,” was het antwoord.

Schaken.

PROBLEEM No. 115.
Van: W. A. Shinkman.

Wit begint en geeft in
2 zetten mat.

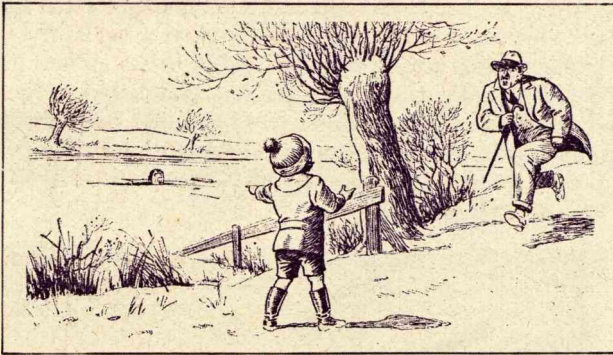
Stand: Wit (7) Kh3, Tf7,
Th5, Pf6, Pg5,
Pc7, d5.

Zwart (1) Kf5.

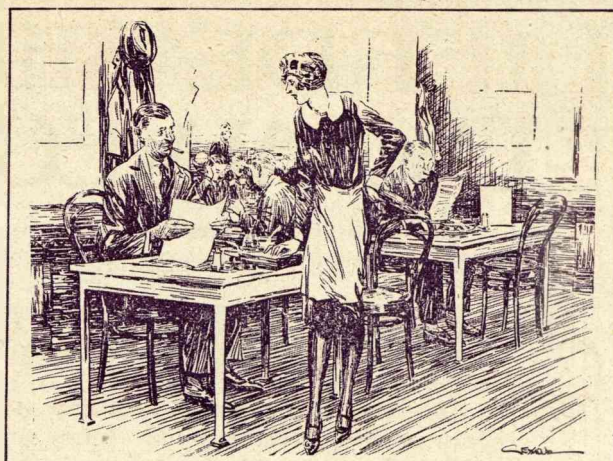
Correspondentie-adres: L. van 't Veer, Valkenboschkade 211,
Den Haag.

„Wat een hard hart heb jij gekregen, George.”

George (die taxi-chauffeur is): „Nee, lieverd, dat is mijn nummerplaat, waartegen je je hoofd hebt gelegd.”

„O, pappie, kijk eens, wat grappig! Die man daar speelt kiekeboe met mij!”

Praatzieke klant (vertrouweilijk): „Wat zal ik nemen — eieren of omelet?”
Kellnerin: „Als ik U was, nam ik geen eieren — ze zijn niet vers. Een omelet is veel veiliger, want daar doen ze hier geen eieren in.”

Den geheelen morgen had de onderwijzer zich uitgesloofd om zijn leerlingen de wreedheid en onrechtvaardigheid van keizer Nero onder 't oog te brengen. Ten slotte vroeg hij den jongens: „En wat denken jullie nu van Nero?”

Stilte als des grafs.

De onderwijzer wees op Piet en zei: „Hoe denk jij over Nero, Piet? Vind je hem een goed mensch?”

Na lang nadenken zei Piet eindelijk: Hij heb mijn niks gedaan!”

„Mijnheer,” zei de agent tegen den heer, die heel laat thuiskwam, „U kunt zoo niet in Uw huis komen U probeert de deur met Uw sigaar open te doen.”

„Goeie genade,” zei de heer onthutst, „dan moet ik mijn sleutel hebben opgerookt!”

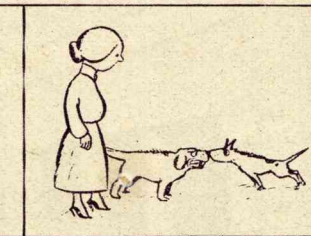
Kijk eens, Fidel,

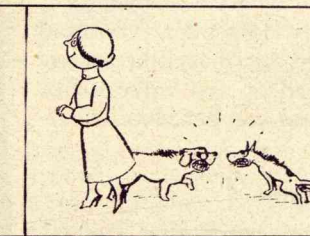
nu zul je je niet zoo

eenzaam meer voelen —

hier heb ik

een aardig speekameraadje

voor je meegebracht.

WELDADIGHEID

HET KWAAD LOONT ZIJN MEESTER

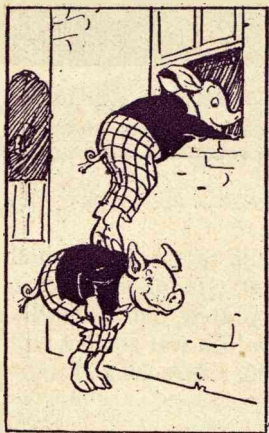
EEN arme kantmaker had den heelen winter zó'n armoe geleden, dat hij te ziek en te zwak was, om werk te gaan zoeken. Daarbij was zijn vrouw zóó gevaarlijk ziek, dat zij genoodzaakt was op bed te blijven en er zelfs bij haar gewaakt moest worden, wat het twaalfjarig dochttertje op zich had genomen. Er waren nog twee jongere broertjes en de kleine Lize wist maar niet, wat ze verzinnen moest, om die twee kleine jongens stil te houden.

Om eenigszins tegemoet te komen in de vele behoeften van het huisgezin, had dat kleine ding zich aangemeld bij een der instellingen van weldadigheid en daar had men haar gezegd, over een paar dagen eens terug te komen. Maar ach, daar was Lize voor het oogenblik niet mee geholpen en dus... moest zij wel besluiten om te bedelen! Ja, hoeveel het haar ook kostte, het was het eenige wat er op zat. Maar zij had er zeker den waren slag niet van, want overal werd zij ruw afgewezen en zoo kwam zij dus thuis, net zoo arm als zij gegaan was. Haar broertjes vielen haar dadelijk aan om eten, want och, zij hadden zoo'n barren honger! Hun huilen ging Liesje door merg en been, en eer zij recht wist, wat zij deed, was zij de deur weer uit en vloog een bakkerswinkel binnen! En daar deed ze eigenlijk iets heel leelijks: ze greep er een brood van de toonbank en liep er den winkel mee uit! Arm kind! och, we mogen haar toch immers niet veroordeelen, zoomin als we kunnen oordeelen over de vreeselijk-pijnigende kwelling van den honger, die hieraan voorafging!

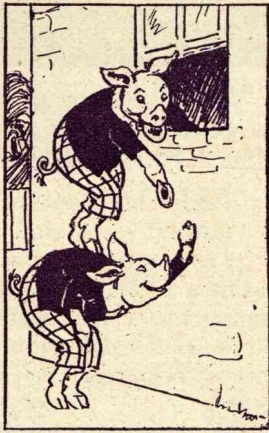
Maar jullie begrijpt wat het gevolg was: ze moest mee, om zich te verantwoorden over haar vergrijp en onder de menschen, die zich al dadelijk verzameld hadden om dit ongelukkige groepje, zag Liesje een klein meisje, van een jaar of tien. Ze zag en voelde instinctmatig, hoe die begaan was met haar lot, terwijl ze met angstigen blik rondkeek naar iemand, die partij voor haar opnam. Ze fluisterde haar 't adres van haar ouders in, en dit scheen al voldoende voor het warmvoelende kleine ding. Zonder zich meer een oogenblik te bedenken, stapte zij het huisje van Liesje's ouders binnen en zei er:

„Ik kom u even zeggen, uit naam van uw dochttertje, dat zij een rijksdaalder heeft gekregen van het Armbestuur, maar dat zij zelve nu nog onmogelijk kan komen... en misschien morgen ook nog niet, want zij is opgehouden onderweg.”

En zóó verbluft waren de ouders op het zien van dat mooie, rijke kind, dat zoo minzaam haar boodschap deed, als afgezante van Liesje, zooals ze zei, dat geen van allen

1. „Laat mij op je rug staan, Bobbie,” zei Dickie Knorhans tot zijn broer. „Het keukenraam staat wijd open en ik wil eens zien of Mina wat lekkers gebraden heeft. Oh! Ik zie wat fijns!”

2. „Er staat een schaal met heerlijke jamtaartjes op de rechtbank. Wacht even, ik moet er een proeven.” — „Zeg, duurt het nog lang?” riep Bobbie. — „Hier, jô! stop dat in je mond en houd je stil,” antwoordde zijn broer.

3. Plotseling werd Dickie's hand gegrepen door Mina de keukenmeid, die binnentrad, nog net op tijd om te zien wie haar heerlijke jamtaartjes weg nam. „Oh! Oh!” riep Dickie verschromt uit.

4. Dickie trok en trok en hoewel Mina den dieftachtigen Knorhans goed vast had, vreesde zij toch hem te moeten loslaten. Juist op dat oogenblik kwam mijnheer Leeuw den hoek om, die de Knorhansen op heeterdaad betrapt.

nog één woord kon uiten, tot zij weer even spoedig verdwenen was, als zij daar ineens binnen had gestaan! Maar

de rijksdaalder lag op tafel en één der broertjes werd nu dadelijk om brood en melk en brandstof gestuurd; en zóó iets kalm-geruststellends had de kleine indringster gehad in heel haar optreden, dat de ouders er ook niet aan twijfelden, of alles was in orde met hun kind. Misschien had iemand haar wel in dienst genomen als loop- of bellemisje en kreeg zijzelve dus goeden kost, terwijl ze bovendien nog wat verdiende!

Ze moesten eens hebben geweten! Alles kwam echter in orde. De vader van de kleine beschermengel had zich met de zaak bemoeid en den volgende dag kwam Liesje weer thuis en kon vertellen, dat zij ook waarlijk bij Lottie's ouders, zoo heette dat meisje, als derde meisje was aangenomen, waardoor ze moeder heel die nare geschiedenis kon besparen!

En Liesje ging 't heel goed. Haar ouders werden er ook weer bovenop geholpen en zoo zie je, wat een wel-doende geesten er toch altijd zijn, onder groot en onder klein. Gelukkig!

Hoe groote kunstenaars in hun jeugd soms moeten tobben

Haydn was als jongen in huis bij den organist der Katedraalkerk te Weenen; maar door den een of anderen guitenstreek, die de jonge Jozef uithaalde, werd de strenge organist zoo driftig, dat hij hem eenvoudig bij den arm pakte en zonder een cent op zak buitenshuis zette; en dat nog wel op een kouden November-avond! Haydn bracht toen den nacht door in de open lucht op een steenen stoep en werd eerst tegen den ochtend ontdekt door een ander musicus, Spangler, die hem meenam naar zijn eigen armoedig huisje waar hij hem eenvoudig deelen liet in het weinige dat zijn gezin ook had.

Spangler, die al spoedig ontdekte welke groote muzikale gaven de jonge Jozef bezat, deed alle moeite om deze verder te ontwikkelen.

Dank zij Haydn's ijverige muzikale studiën was hij toch weldra in betere omstandigheden en dankbaarheid bleef altijd een der hoofdtrekken van het innemende karakter van „Papa Haydn”, zooals hij naderhand door alle jonge kunstenaars genoemd werd.

Zoo bezorgde hij dan ook later zijn vroegeren wel-doener een plaats als tenor-zanger aan den kapel van Prins Esterhazy, waar hijzelve orkestmeester was; en ondanks zijn veel hoogerwaardigheid bleef hij den ouderen man altijd met onderscheiding en erkentelijkheid behandelen, daar hij het zonder hem nooit zoover had kunnen brengen in de wereld.

OOM TOM.